

Henkilöstön ympäristövastuun tietoisuus ja kehittäminen viestintäalan yrityksessä

Rasmus Happonen

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Henkilöstön ympäristövastuun tietoisuus ja kehittäminen viestintäalan yrityksessä

Rasmus Happonen
Tradenomi, liiketalous
Opinnäytetyö
Lokakuu, 2022

Rasmus Happonen

Henkilöstön ympäristövastuun tietoisuus ja kehittäminen viestintäalan yrityksessä.

Vuosi

2022

Sivumäärä

55

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Grano Oy:n henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytilaa ja kehittää sitä. Tutkimuksessa selvitettiin henkilöstön henkilökohtaista suhtautumista sekä käyttäytymistä ympäristöön liittyvissä asioissa niin kotona kuin työpaikalla. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytila ja löytää kehityskohteita.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys keskittyi yritysvastuuseen sekä ympäristöjohtamiseen. Yritysvastuun osalta käydään läpi ja pohditaan mitä se tarkoittaa ja mitä eri vastuista yritykselle kuuluu. Ympäristöjohtamisen teoriassa pohditaan henkilöstön sitouttamista ja motivoimista osana ympäristöjohtamista sekä käydään läpi minkälaisia ympäristönhallintajärjestelmiä on olemassa ja minkälaista hyötyä niistä on. Lisäksi tarkastellaan minkälaisia ympäristönhallintajärjestelmiä sekä ympäristösertifikaatteja Grano Oy:n käytössä on.

Tutkimusosuus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena. Grano Oy:n henkilöstölle laadittiin kyselytutkimus, joka toteutettiin sähköisenä. Kysely lähetettiin koko Grano Oy:n henkilöstölle ja vastausprosentti kyselyssä oli noin 20%. Keskeisinä aiheina tutkimuksessa olivat ympäristökäsitteiden tietoisuus, kierrätys, tyytyväisyys työnantajan toimintaan ympäristöä kohtaan ja koulutus ympäristöön liittyvistä asioista. Tutkimustuloksista saatiin selville, että henkilöstön kiinnostus ja tietoisuus ympäristöä kohtaan on hyvällä tasolla. Tuloksista saatiin myös selville, että henkilöstöllä on kiinnostus kehittää ympäristöasioita ja sen eteen ollaan valmiita tekemään töitä. Tutkimustuloksista saatiin myös selville, että koulutusta ympäristöasioihin kaivataan lisää. Lisäksi viestintää ympäristöasioiden osalta tulisi parantaa.

Asiasanat: Vastuullinen liiketoiminta, Kestävä kehitys, Ympäristövastuu, Vastuullisuus, henkilöstö

Rasmus Happonen

Awareness and development of personnel's environmental liability in company in communications sector

Year 2022

Pages

55

The purpose of this thesis was to investigate the current state of environmental awareness among Grano Oy's personnel and to develop it. The study investigated the personnel's personal attitude and behavior in matters related to the environment, both at home and at the workplace. The goal of the study was to find out the current state of the environmental awareness of the personnel and to find areas for development.

The theoretical framework of the thesis focused on corporate responsibility and environmental management. In terms of company responsibility, we will review and consider what it means and what different responsibilities belong to the company. In the theory of environmental management, we consider the commitment and motivation of personnel as part of environmental management, and we go through what kinds of environmental management systems exist and what kind of benefits they have. In addition, we will examine what kind of environmental management systems and environmental certificates Grano Oy uses.

The research part was implemented as a quantitative study. A survey was prepared for Grano Oy's personnel, which was carried out electronically. The survey was sent to all Grano Oy's personnel and the response rate in the survey was circa 20%. The main topics in the study were awareness of environmental concepts, recycling, satisfaction with the employer's activities towards the environment issues and education about environmental issues. The research results revealed that the interest and awareness of the personnel towards the environment is at a good level. The results also revealed that the staff has an interest in developing environmental issues and is ready to work for it. The research results also revealed that there is a need for more education in environmental matters. In addition, communication regarding environmental issues should be improved.

Keywords: Corporate responsibility, Sustainable development, Environmental liability, Responsibility, Personnel

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Grano Oy.....	7
3	Yritysvastuu	8
3.1	Taloudellinen vastuu.....	9
3.2	Ympäristövastuu.....	10
3.3	Sosiaalinen vastuu.....	10
4	Ympäristöjohtaminen ja ympäristönhallintajärjestelmät	11
4.1	Henkilöstön sitoutuminen ja motivointi osana ympäristöjohtamista	12
4.2	Ympäristöraportointi	12
4.3	Ympäristönhallintajärjestelmät ja ympäristömerkit	13
5	Tutkimusmenetelmät	17
6	Kyselytutkimuksen tulokset.....	18
6.1	Ympäristötietoisuus ja ympäristöasenteet	20
6.2	Oman toiminnan huomioiminen ympäristövaikutuksien kannalta	26
6.3	Ympäristöasiat työpaikalla.....	30
6.4	Koulutus	38
6.5	Henkilöstön kehitysehdotukset ja tiedotuskanavat	42
7	Johtopäätökset	44
	Kuviot	48
	Liite 1: Kysely	50

1 Johdanto

Minkäläinen rooli työntekijällä on yrityksen vastuullisuustoiminnassa? Heiskasen & Mäntylän (2004) mukaan yrityksen ympäristöasiat ovat tulleet kaikkien asiaksi eikä yrityksen ympäristöasioita voida enää laittaa muutamien asiantuntijain vastuulle. Toimivan ympäristöjohtamisen edellytyksenä nykyään onkin sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö.

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Grano Oy:n henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytilaa ja etsitään tapoja sen kehittämiseen. Granon henkilöstölle luodaan kyselytutkimus, jonka avulla henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytilaa voidaan mitata. Kyselytutkimuksella on tarkoitus selvittää, kuinka hyvin Granon henkilöstö tuntee ympäristökäsitteet ja minkälainen heidän henkilökohtainen suhtautumisensa on ympäristöasioihin. Kyselytutkimuksella on myös tarkoitus selvittää, saako henkilöstö mielestään tarpeeksi koulutusta ja informaatiota yrityksen ympäristöasioihin liittyen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdytään yritysvastuuseen ja sen kolmeen osa-alueeseen. Lisäksi perehdytään ympäristöjohtamiseen sekä henkilöstön osallisuuden yrityksen ympäristöasioissa.

Opinnäytetyön rakenne koostuu kolmesta osasta. Ensimmäisessä osiossa käydään läpi, millainen yritys toimeksiantajana toimiva Grano Oy on. Lisäksi puhutaan, kuinka Grano harjoittaa vastuullista liiketoimintaa sekä puhutaan ympäristösertifikaateista, jotka Granolla on käytössä. Toisessa osiossa käydään läpi teoreettista viitekehystä, joka on jaettu kahteen osa-alueeseen. Kappaleessa 3 puhutaan yleisesti yritysvastuusta sekä käydään läpi yritysvastuun kolme osa-aluetta. Kappaleessa 4 perehdytään Ympäristöjohtamiseen sekä pohditaan, kuinka henkilöstön osallisuutta voitaisiin lisätä yritysjohtamisessa. Kolmannessa osiossa puhutaan opinnäytetyössä käytettävistä tutkimusmenetelmistä. Kappaleessa 5 käydään läpi kyselytutkimuksen laatimisen prosessia. Kappaleessa 6 tutkitaan ja analysoidaan kyselytutkimuksen tuloksia. Kappaleessa käydään läpi myös kyselytutkimuksen tuloksia verrataan opinnäytetyön teoriaosuuteen.

Opinnäytetyön tutkimusongelmana on Grano Oy:n henkilöstön ympäristötietoisuus. Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoitus on selvittää henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytilaa kokonaisuudessaan. Opinnäytetyön keskeisimpinä tutkimuskysymyksinä ovat; Mitä tarkoittaa yritysvastuu? Kuinka yritysvastuu ilmenee tutkimuskohteessa? Millaisella tasolla henkilöstön ympäristötietoisuus on? Kuinka henkilöstön ympäristötietoisuutta voitaisiin kehittää?

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä käytetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Tutkimusaineisto kerätään sähköisellä henkilöstökyselyllä.

2 Grano Oy

”Granon visiona on olla vaikuttavimman viestinnän tuottaja.” (Yritys, Grano.) Grano toteuttaa asiakkaan myyntiä, brändiä ja tulosta edistäviä markkinoinnin ja viestinnän ratkaisuja digistä printtiin. Granon tehtävänä on tarjota ainutlaatuinen palvelukokemus ja tehdä asiakas näkyväksi kohdeyleisölle olennaisissa viestintäkanavissa.

Grano on vuonna 2014 perustettu suomalainen monitoimialayhtiö. Granon tarjoamat tuotteet ja palvelut kattavat ratkaisuja markkinointiin ja viestintään. Grano toimii Suomessa 21 paikkakunnalla ja työllistää noin 900 henkilöä. Granon pääkonttori sijaitsee Helsingissä. Granon liikevaihto oli vuonna 2021 108 miljoonaa euroa.

Granon arvoina on olla luotettava kumppani asiakkaille sekä sidosryhmille. Grano haluaa tarjota asiakkailleen parhaan palvelukokemuksen ja toteuttaa asiakkaalle parhaat mahdolliset ratkaisut.

Grano on asettanut tavoitteeksi on olla toimialansa ympäristövastuullisin toimija. Vastuullisuustoimintaa kehitetään jatkuvasti mittaamalla toimintatapoja sekä etsimällä uusia tapoja, joilla asetetut tavoitteet voitaisiin saavuttaa. Toimintatapoja kehitetään jatkuvasti asiakkaiden tarpeiden ja yhteiskunnan suosituksen mukaan. Lisäksi Granolle on myönnetty eri ympäristösertifikaatteja kuten FSC, PEFC ja ISO 14001. (ympäristö ja ekologisuus, Grano 2022a.)

Granolla halutaan tarjota palveluita, jotka ovat ympäristöystävällisesti tuotettuja. Granolla toimitaan aktiivisesti eri sidosryhmien kanssa, jotta asiakkaille voitaisiin tarjota entistäkin ympäristöystävällisiä tuotteita. Grano odottaa myös toimijoiltaan sitoutumista ympäristön kuormituksen vähentämiseen. Asiakkaita ohjataan ja neuvotaan ympäristöystävällisempiin valintoihin. (ympäristö ja ekologisuus, Grano 2022b.)

Grano toimii YK:n kestävän kehityksen asettamien tavoitteiden mukaan ja niistä ympäristön näkökulmasta keskeisimpänä on 7 edullista ja puhdasta energiaa, 12 vastuullista kuluttamista sekä 13 ilmastotokeja (ympäristö ja ekologisuus, Grano 2022c).

Kuvio 1 YK ympäristötavoitteet (Lähde: Kestävä kehitys, YK-Liitto 2022)

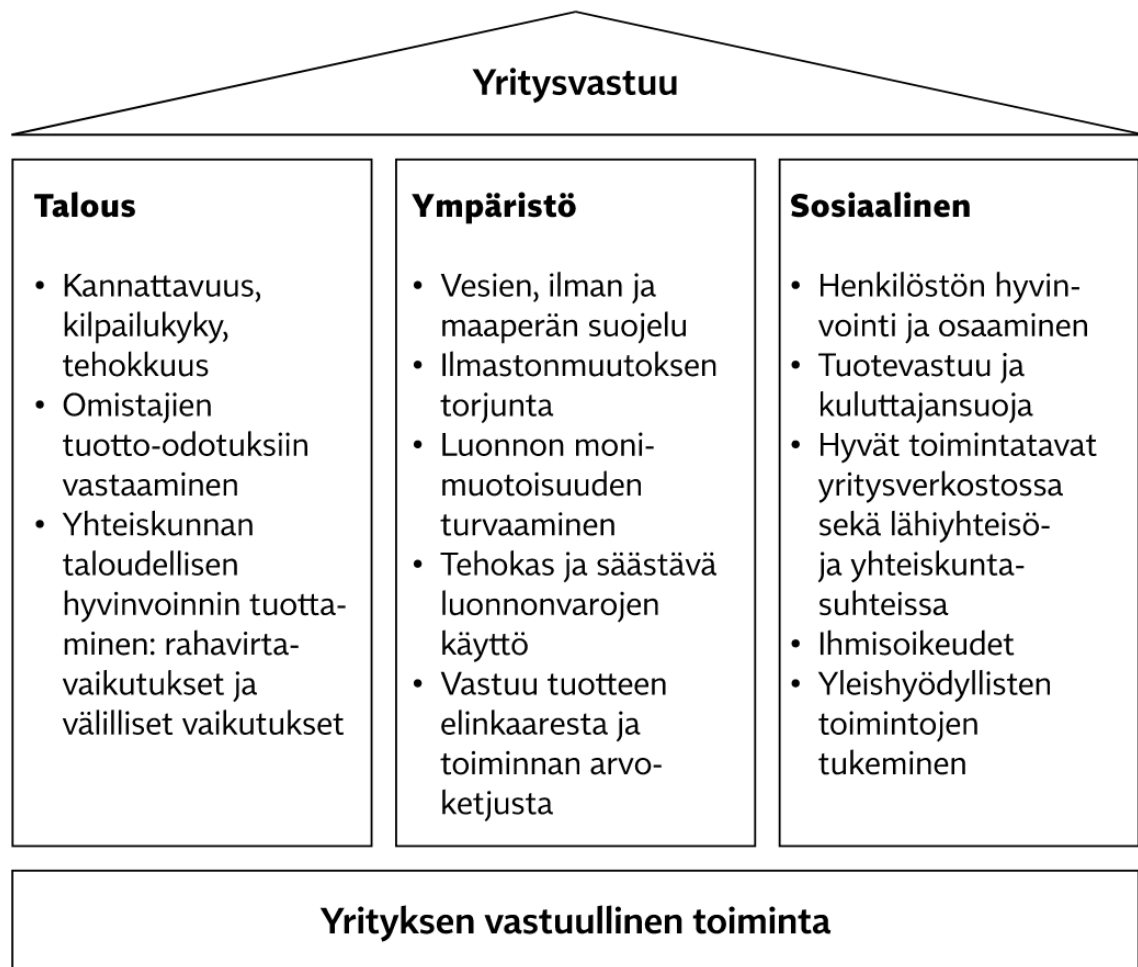
Granon ympäristötavoitteet (ympäristö ja ekologisuus, Grano).

- Energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvan energian hyödyntäminen. Käytössä 100% uusiutuvaa sähkö- ja lämmitysenergiaa vuoteen 2025 mennessä.
- Materiaalien tehokas käyttö ja uusiutuvan materiaalin osuuden lisääminen. Kaikki käytössä oleva paperimateriaali on peräisin kestävän kehityksen periaatteiden mukaista metsistä ja FSC® tai PEFC™ sertifioituja vuoteen 2025 mennessä. Pakkauksissa käytössä vain kierrätetyistä tai uusiutuvista materiaaleista valmistettuja pakkauksia vuoteen 2025 mennessä.
- Hiilineutraali liiketoiminta vuonna 2030
- Ympäristömerkittyjen tuotteiden ja palveluiden lisääminen
- Kiertotalouden edistäminen ja nolla jätettä
- Ympäristövaikutuksia huomioiva toimitusketju

Grano tarjoaa kaikki tuotteensa ja palvelunsa hiilineutraalina, jolloin tuotteesta tai palvelusta aiheutuneet päästöt kompensoidaan täysin. Tätä kautta myös Granon asiakkaat voivat vaikuttaa omaan toimintaansa ja toimia ympäristöystävällisesti. (ympäristö ja ekologisuus, Grano 2022.) Tuotteista ja palveluista syntyneet päästöt kompensoidaan Reforestin kautta. Reforest on yritys, joka tarjoaa yrityksille ratkaisuja hiilijalanjäljen hallintaan sekä mahdollisuuden päästöjen kompensointiin. Reforest kompensoi päästöjä istuttamalla uutta metsää kaupunkien ja kuntien joutomaille. (tietoa hiilijalanjäljestä, Reforest 2022.)

3 Yritysvastuu

Tässä luvussa perehdytään siihen mitä yritysvastuu tarkoittaa. Luvussa käydään läpi yritysvastuun kolme osa-aluetta ja niiden vastuualueisiin. Vuonna 1994 yritysvastuun ja kestävän kehityksen asiantuntija John Elkington kehitti kolmen pilarin mallin (katso kuvio 1) (engl. ”triple bottom line”) tarkoituksenaan laajentaa yritysten keskittymistä ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin parantamiseen pelkkien voittojen tavoittelemisen sijaan. Yritysvastuu jakaantuu Elkingtonin mallissa taloudelliseen, ympäristölliseen ja sosiaaliseen vastuuseen. Ympäristöasioihin alettiin 1980-luvulla kiinnittää huomiota, kun yritykset alkoivat palkkaamaan ympäristöasiantuntijoita ja ottamalla luvussa 2.2 mainittuja ympäristöjärjestelmiä käyttöön. (Elkington 2018; Koipijärvi & Kuvaja 2020, 21.)

Kuvio 2 Kolmen pilarin malli. (Lähde: Koipijärvi & Kuvaja 2020, 23. Niskala, Tarna-Mani. Malli kuvattu alun perin kirjasssa: Yrityksen yhteiskuntavastuu - Mistä on kysymys. TT, 2000)

3.1 Taloudellinen vastuu

Taloudellisesta vastuusta puhutaan perinteisesti kannattavuutena ja voittojen tuottamisena (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 22). Taloudellinen vastuu liitetään yritys vastuuseen myös tapana luoda taloudellista hyvinvointia ympärillä olevaan yhteiskuntaan (Harmaala & Jallinoja 2012). Ketola (2005, 32) mainitsi kirjassaan, että ”Taloudellinen vastuu on länsimaisille yrityksille suurelta osin itsestään selvä asia, sillä ne pitävät yleensä omistajiensa tarpeiden tyydyttämistä toimintansa päätarkoituksena.” Mutta onko taloudellinen vastuu muutakin kuin voittoja haalivan yrityksen päämäärä ja omistajien tarpeiden tyydyttäminen? Koipijärven & Kuvajan (2020, 22) mukaan taloudellinen vastuu tuo mukanaan esimerkiksi liiketoimintamallit, jotka tukevat kestävästä muutosta. Taloudellinen vastuu näkyy yrityksissä myös korruption vastaisena toimintana ja vastuullisena veronmaksuna. Yrityksen kilpailukyky ja taloudellinen suorituskyky mahdollistaa sen, että yritys on toimintakykyinen pitkällä aikavälillä. Kestävän kehityksen

mukaisella toiminnalla yritykset voivat investoida pitkän aikavälin hankkeisiin, joilla voidaan parantaa henkilöstön ja ympäristön hyvinvointia. (Harmaala & Jallinoja 2012.) Yritykset lähes-tyvät taloudellista vastuuta usein erilaisilla periaatteilla ja toimintatavoilla. Erilaisia toimin-tatapoja ovat esimerkiksi riskienhallinta, luotto-, hinnoittelu- ja ostopolitiikka, sijoitusuunni-telmat sekä hallintoperiaatteet. Vähimmäistasoa taloudelliselle vastuulle pidetään lakien ja säädösten noudattamista. Yritysten odotetaan toimimaan läpinäkyvästi ja avoimesti, jotta vastuullista toimintaa voidaan tarkastella ja kehittää. (Harmaala & Jallinoja 2012; Nurmi 2006, 137.)

3.2 Ympäristövastuu

”Kaikella yritystoiminnalla on vaikutuksia ympäristöön” (Yrityksen ympäristövastuu, Ekokom- passi). Ympäristövastuulla pyritään toimimaan kaikessa yrityksen toiminnassa parhaalla mah- dollisella tavalla ympäristön kannalta. Yritykset ovat aina ensikädessä vastuussa omasta toi- minnastaan ja niistä aiheutuvista ympäristövaikutuksista. (Harmaala & Jallinoja 2012.) Keto- lan (2005, 46) mukaan maapallon kantokyvyn rajat, uusiutumattomien ja uusiutuvien luonnon- varojen rajallisuus ovat ympäristöongelmia joihin yritykset ovat osallisina. Globaalit yritykset ovat yrittäneet ratkaista näitä ongelmia siirtämällä toimintaansa kehitysmaihin, jottei ympä- ristövaikutukset vaikuttaisi paikallisesti näiden kehittyneisiin kotimaihinsa. Tämä ei kuiten- kaan ratkaise ongelmaa sillä luonnonvarojen rajallisuus on ongelma myös kehitysmaissa. Sa- malla yritykset vahingoittavat paikallista luontoa ja ihmisiä ja aiheuttavat myös globaaleja luonto- ja ihmiskatastrofeja. (Ketola 2005,46-47.)

Jotta yritys olisi vastuullinen, on sen tiedettävä oman toimintansa ympäristövaikutuksista ja kehittää jatkuvasti toimintaansa ympäristön hyväksi. Vastuullinen yritys toimii ympäristölain- säädännön mukaisesti suojellen ilmastoa ja vesistöjä, kierrättämällä ja käyttämällä tehokasta jätehuoltoa ja lisäämällä energiatehokkuutta. Raaka-aineiden sekä tuotantoketjujen jäljitet- tävyys ja läpinäkyvyys ovat myös tärkeä osa vastuullista toimintaa. Nykyään moni yritys toimii esimerkiksi luvussa 2 mainittujen FSC ja PEFC kaltaisten sertifikaattien toiminnan mukaisesti, jolloin raaka-aineiden jäljittäminen sekä tuotantoketjun läpinäkyvyys on tuotu osaksi yrityk- sen vastuullisuutta. (Harmaala & Jallinoja 2012.)

3.3 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisesta vastuusta ajateltiin aluksi, että kyseessä ei ole niinkään uusi asia, vaan jo ole- massa olevat vastuut kuten henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus liitettäisiin näennäiseksi osaksi yrityksen vastuullisuustyötä. Nykyään yrityksen oman toiminnan lisäksi sosiaalisen vas- tuun käsitteen alle luetaan myös esimerkiksi yrityksen rooli yhteiskunnassa sekä yrityksen eri sidosryhmät. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 21.)

Sosiaalisen vastuun ylläpitoon on saatavilla erilaisia hallintatyökaluja ja standardeja kuten GRI (Global Reporting Initiative) ja SA 8000. Harva yritys kumminkin noudattaa SA 8000-standardiin tapaisia sosiaalisen vastuun standardeja vaan ne tukeutuvat omia tai konsernilaajuisia terveys- ja turvallisuusperiaatteita. (Ketola 2005,40.)

Eri yrityksillä on erilaisia tapoja pitää huolta omasta henkilökunnastaan. Joissain yrityksissä palkat ja henkilöstöedut ovat lähtökohtaisesti parempia, mutta taloudellisessa ahdingossa työntekijöitä irtisanotaan helposti. Joissain yrityksissä henkilöstö on turvassa irtisanomisilta vaikeinakin aikoina, mutta palkat ja henkilöstöedut ovat huonompia. (Ketola 2005,40-41.)

4 Ympäristöjohtaminen ja ympäristönhallintajärjestelmät

Tässä luvussa puhutaan ympäristöjohtamisesta. Ensimmäisessä luvussa pohditaan, kenen vastuulla ympäristöjohtaminen on ja minkälainen rooli henkilöstöllä on ympäristöjohtamisessa. Toisessa luvussa käydään läpi, mitä ympäristöraportointi on ja minkälainen merkitys sillä on ympäristöjohtamisessa. Viimeisessä luvussa puhutaan ympäristönhallintajärjestelmistä ja käydään läpi minkälaisia hallintajärjestelmiä ja sertifikaatteja Grano käyttää.

Onko yrityksen ympäristöasiat yhden henkilön vai koko henkilöstön vastuulla? 1980-luvulla ympäristöasiat liittyivät pitkälti lainsäädäntöön ja täten yrityksen juristi oli usein vastuussa niistä. 1990-luvulla ympäristöasiat alkoivat vaikuttamaan laajalti yrityksen toiminnassa ja yritykset alkoivat nimittämään ympäristöpäälliköjä ja johtajia, jotka olisivat vastuussa yrityksen ympäristöasioista. Nykyään useilla yrityksillä ja organisaatioilla on käytössään erilaisia ympäristöjärjestelmiä, joiden vaatimukset koskevat koko henkilöstöä. Ympäristöjärjestelmissä on usein vaatimustaso sille, että henkilöstön on tiedettävä oman työnsä vaikutukset ympäristölle ja on tietoinen yrityksen ympäristöpolitiikasta. Nykyään puhutaan ympäristöasioiden jalkauttamisesta ja siitä, että ympäristöasiat ovat kaikkien vastuulla eikä pelkästään niihin nimettyjen asiantuntijoiden ja johtajien vastuulla. (Heiskanen & Mäntylä 2004, 163-164.)

Kuinka näihin vaatimuksiin sitten vastataan? Henkilöstön ympäristökoulutukseen liittyvästä kirjallisuudesta Heiskanen ja Mäntylän mukaan (2004, 164-165) löytyy painotteita siihen, kuinka koulutusta, tietojen keräämistä ja tavoitteiden asettamista tulisi mieltiä kohderyhmän näkökulmasta. Koulutuksen tulisi olla työyhteisön ja organisaatiokulttuurin mukaista ja koulutuksessa opitut asiat vietäisiin konkreettisesti työpaikoille. Heiskanen ja Mäntylän artikkelissa (2004, 164-165.) todetaan, että vaikka henkilöstön ympäristökoulutukseen liittyvää kirjallisuutta on olemassa, niin siihen liittyvää tutkimusaineistoa on niukasti saatavilla.

4.1 Henkilöstön sitoutuminen ja motivointi osana ympäristöjohtamista

Ympäristöjärjestelmän ja sen johtamisen tärkeimpiä kulmakiviä ovat sitoutuminen ja motivaatio. Johdon sekä henkilöstön pitää pystyä sitoutumaan ympäristöjärjestelmän rakentamiseen. Heikkisen (2001) toteuttaman tutkimuksen mukaan saman yrityksen eri yksiköissä toteutettu koulutus näytti vaikuttavan paremmin yksikössä, jossa Heikkisen mukaan sitoutuminen ja työilmapiiri olivat vahvempia. Tämä viittaa siihen, että työntekijöiden sitoutuminen on olennainen osa yrityksen kehitystä ympäristöasioissa. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että toisessa yksikössä toisilta oppiminen muodostui olennaiseksi osaksi yhteisten työkäytäntöjen kehittämistä, kun taas toisessa yksikössä joidenkin yksilöiden motivaation puute ja välinpitämättömyys lannisti koko työyhteisöä. Sarkkisen (2005, 112) mukaan ympäristöasioihin liittyy usein ristiriitaisia tunteita ja yksittäisen ihmisen tai työyhteisön on vaikea kuvitella itsensä vaikuttavaksi tekijäksi ympäristön kannalta. Tämän takia yksilöiden asenne usein saattaa näkyä välinpitämättömyytenä tai syyllisyudentunteena omasta tekemättömyydestä. Osa työntekijöistä saattaa aluksi vastustaa ympäristöasioihin liittyviä muutoksia työpaikalla. (Kippo-Edlund 2005, 124-125; Heiskanen & Mäntylä 2004, 166-167; Sarkkinen 2005, 110-113.)

Kuinka työntekijöitä voidaan sitten motivoida? Heiskanen ja Mäntylän mukaan (2004) työntekijän osallistuminen ja usko siihen, että hän voi aidosti vaikuttaa yrityksen ympäristöasioihin on tärkeä osa yrityksen sisäistä motivaatiota. Sarkkinen (2005) puhuu kirjassaan, että yrityksen ympäristövastuu tuo mukanaan usein taloudellisia säästöjä, joista osa voitaisiin käyttää esimerkiksi henkilöstön virkistyspäivään tai muuhun henkilöstöä tukevaan toimintaan. Onhan kyseessä kuitenkin yhdessä aikaansaatu säästö, johon henkilöstöllä on ollut merkittävä panos. Työpaikalle voidaan asettaa myös erilaisia ympäristöön liittyviä tavoitteita, joihin päästyä työntekijöille on luvassa jonkinlainen kannustin. Heiskanen ja Mäntylän (2004) artikkelissa puhutaan ulkoisista ja aineettomista kannustimista. Ulkoinen kannustin voi olla rahallinen bonus tai muu konkreettinen palkinto, kun taas aineettomalla kannustimella pyritään tuomaan työntekijöille hyvää mieltä siitä, että he toimivat oikein. Kannustimia miettiessä täytyy muistaa, että ihmiset ovat erilaisia ja erilaiset kannustimet saattavat toimia vain osalle työntekijöistä. Esimerkiksi joku voi ajatella, jos hänen työpanoksensa ei tuo mitään konkreettista palkintoa, ei hän jaksakaan kiinnostua asiasta. Joku voi taas ajatella, että ei tee mitään ylimääräistä, jos ei ole pakko. Tämän takia tavoitteiden asettamisen yhteydessä on hyvä käydä läpi ja sopia mahdollisista kannustimista yhdessä työntekijöiden kanssa.

4.2 Ympäristöraportointi

Lovion (2004, 172) mukaan ympäristöviestintää voidaan jakaa ainakin seuraaviin osa-alueisiin: sijoittajaviestintään, ympäristömainontaan, ympäristötiedottamiseen, ympäristökommunikatioon sekä ympäristöraportointiin. Ympäristöraportointi kuuluu yrityksen ulkoiseen ympäristöviestintään. Ympäristöraportti on vuosikertomuksen kaltainen, usein vuosittain julkaistava

raportti, joka julkaistaan erillisenä raporttina tai se sisällytetään yrityksen vuosikertomukseen. Ympäristöraportin tarkoitus on tiedottaa yrityksen eri sidosryhmille siitä, kuinka ympäristöasioiden hoidossa on edistytty raportoidun kauden osalta. Lovio (2004, 172) myös kertoo artikkelissaan, että ympäristöraportin viestinnän merkitys voi olla vuosikertomusta tärkeämpää, koska ympäristöraportin avulla voidaan kehittää ympäristöjohtamista sekä organisaatiokulttuuria.

yrityksen vuosikertomuksissa ympäristöraportoinnin osuus on yleensä 2-4 sivua. Ympäristöraportoinnin osuudessa käydään läpi yrityksen ympäristöpolitiikkaa ja yrityksen sitoutumista erilaisiin ohjelmiin ja hallintajärjestelmiin, joista puhutaan myöhemmin tässä luvussa. Raportissa käydään läpi myös yrityksen investoinnit ja henkilöstön koulutukset. Raportti sisältää myös mittareita ympäristövaikutuksista, esimerkiksi päästötiedot sekä ympäristötoimista aiheutuneet taloudelliset vaikutukset. (Lovio 2004, 173.)

Vuosikertomuksia on viime vuosina alettu jakaa useaksi eri julkaisuiksi. Moni yritys on alkanut jakaa vuosikertomuksensa luvussa 3 kerrotun kolmen pilarin mallin tapaisesti talousraporttiin, ympäristö asioista kertovaan raporttiin sekä yleisiin asioihin sekä sosiaaliseen vastuuseen keskittyvään raporttiin. Ympäristöraportoinnin yleistymisen takia myös raportin sisältöön ja muotoon on muodostunut standardointia. Yhdeksi suosituksi raportointimalliksi on muodostunut GRI-malli (Global Reporting Initiative). GRI-mallissa hyödynnetään myös luvussa 3 kerrottua kolmen pilarin mallia ja raportoinnissa tarkastellaankin ympäristövastuun lisäksi taloudellista ja sosiaalista vastuuta. GRI-mallissa on 10 pääotsikkoa: visio ja strategia, organisaation profiili, raportin kattavuus, raportin profiili, hallintarakenteet ja johtamisjärjestelmät, sidosryhmäyhteistyö, politiikat ja johtamisjärjestelmät, taloudelliset tulokset ja sosiaaliset tulokset. Suositus on, että vastuullisuusraportti sisältää nämä kohdat. (Lovio 2004, 173, 177, 178.)

4.3 Ympäristönhallintajärjestelmät ja ympäristömerkit

Nykypäivänä, niin kuin kaikkeen muuhunkin johtamiseen, myös ympäristöjohtamiseen on tarjolla erilaisia työkaluja. Ympäristönhallintajärjestelmillä kuten ISO 14001, pyritään tuomaan yrityksen huomaamatta jääneitä ympäristöasioita näkyväksi ja hallittavaksi erilaisten mittareiden ja ympäristöraporttien avulla. (Heiskanen 2004, 10.) ISO 14001 kaltaisen hallintajärjestelmän sertifikaatin omaavat yritykset noudattavat lakia ja sitoutuvat jatkuvaan ympäristöasioiden parantamiseen itse laatimansa ohjelman mukaisesti. Tuotteiden ympäristömerkeillä kuten joutsenmerkillä, on taas yleiset vaatimustasot ympäristönsuojelun puolesta, joita ympäristöjärjestelmillä ei ole. (Lovio 2004, 124.)

Mutta lisäävätkö ympäristösertifikaatit luottamusta? Lovion (2004, 129) mukaan yritysten yksi keskeisimmistä motiiveista hankkia ympäristösertifikaatteja on se, että se muodostaisi sen sidosryhmille paremman julkisen kuvan. Ympäristösertifikaatit ovat tavalliselle kuluttajalle kuitenkin varsin tuntematon käsite, jonka takia yrityksen maineen parantaminen kuluttajien

keskuudessa ympäristösertifikaattien avulla ei toimi niin kuin ajateltu. (Heiskanen & Lovio 2003, Lovio 2004, 129.)

Joutsenmerkki

Kuvio 3 Joutsenmerkki (Lähde: joutsenmerkki 2022)

Joutsenmerkki on pohjoismainen ympäristömerkki. Joutsenmerkityt tuotteet ja palvelut kertovat pienemmästä ympäristönkuormituksesta. Joutsenmerkin tavoitteena on edistää kestävä kehitystä ja ohjata kuluttajia vastuullisempiin ja ympäristöystävällisempiin valintoihin. (kuluttajille, joutsenmerkki 2022.) Joutsenmerkin ympäristövaatimukset perustuvat elinkaariajatteluun, jossa arvioidaan esimerkiksi raaka-aineiden alkuperää, tuotannon energiankuluusta, kierrätystä ja jätteiden syntyä sekä kemikaalien käyttöä (Elinkaariajattelu, joutsenmerkki 2022).

FSC

Kuvio 4 FSC logo (Lähde: FSC 2022)

FSC eli Forest Stewardship Council (suomeksi Hyvän metsänhoidon neuvosto) on metsätuotteiden vastuullisuussertifikaatti. FSC on avoin ja voittoa tavoittelematon järjestö, johon voi liittyä organisaatiot sekä yksityishenkilöt. FSC:n vastuullisuus toimii sosiaalisten oikeuksien, luonto- ja ympäristöarvojen sekä taloudellisesti kestävä metsänhoidon puolesta. FSC toimii maailmanlaajuisesti ja vaatii metsänhoidolta olosuhteisiin soveltuvaa samantasoista vastuullisuutta maasta riippumatta. FSC-sertifioitujen tuotteiden kysyntä on kasvussa ja FSC-merkityistä tuotteista on tullut tuotteita johon kuluttajat luottavat. (mikä FSC?, FSC 2022.)

PEFC

Kuvio 5 PEFC logo (Lähde: PEFC 2022)

PEFC eli Programme for the Endorsement of Forest Certification (suomeksi kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä) on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, joka toimii kestävän metsätalouden edistämisen puolesta. PEFC on riippumaton ja voittoa tavoittelematon yhdistys. Suomessa PEFC-järjestelmää hallitsee Suomen Metsäsertifiointi ry, joka hyväksyttiin osaksi kansainvälistä PEFC-järjestelmää vuonna 2000. PEFC-merkitty tuote osoittaa, että siihen käytetty puumateriaali on peräisin kestävästi hoidetusta metsästä. (PEFC - vastuullisesti metsästä meille kaikille 2019, 2-4.)

ISO 14001

Kuvio 6 ISO logo (Lähde: iso 2022)

ISO 14001 on kaikenkokoisille organisaatioille ja kaikille toimialoille soveltuva ympäristöasioiden hallintajärjestelmän malli. ISO 14001 sisältää ympäristöjärjestelmiin liittyviä kriteereitä ja ohjeita, joita organisaation tulee noudattaa. ISO 14001 standardoinnin avulla organisaatio voi kehittää ympäristöasioita ja edistää kestävästä kehitystä. (iso 14001 environmental management, iso 2022.)

Avainlippu

Kuvio 7 Avainlippu (Lähde: avainlippu 2022)

Avainlipulla merkitty tuote tarkoittaa, että tuote on valmistettu Suomessa tai sen tuoma palvelu on työllistää Suomessa. Avainlipusta muodostui vuonna 1975 virallinen alkuperäismerkki, jonka tarkoituksena oli näyttää, että tuote tai palvelu oli tutkitusti kotimainen. Edellytyksenä oli, että vähintään puolet tuotteen tai palvelun myyntihinnasta muodostuisi Suomessa tehdystä työstä. Vuoteen 2020 mennessä Suomessa oli yli 4700 myönnettyä avainlippu merkkiä. Avainlipulla merkitty tuote on myös vastuullinen ja eettinen valinta, sillä tuetaan kotimaista työtä ja tuotteen jäljitettävyys on paremmalla tasolla kuin halpatyövoimamaissa. (Tarina, Avainlippu 2022; Tietoa avainlipusta, Avainlippu 2022.)

5 Tutkimusmenetelmät

Paras tapa lähteä selvittämään henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytilaa oli laatia kyselytutkimus. Koska Granolla on yli 900 työntekijää 21 eri toimipisteellä, paras vaihtoehto tutkimukselle oli laatia sähköinen kysely, jolla saadaan tavoitettua jokainen yrityksen työntekijä ja samalla myös vastausaineiston kerääminen on helpointa. Samalla täytyi miettiä, kuinka johdannossa mainittuihin tutkimuskysymyksiin saataisiin vastauksia. Koska Granon henkilöstölle ei ennen ollut laadittu ympäristöasioihin liittyvää kyselyä, oli tärkeä lähteä liikkeelle kysymyksistä, joihin olisi helppo vastata. Sen takia kysely toteutettiin pääosin kvantitatiivisia menetelmiä käyttäen ja kysely koostui suurimmaksi osaksi väittämistä, joihin vastattiin Likert-asteikolla. Kyselyn vastauksien analysoinnista tulisi myös helpompaa ja vastauksista saataisiin luotua yhtenäisempää dataa kuin avoimien kysymyksien vastauksista.

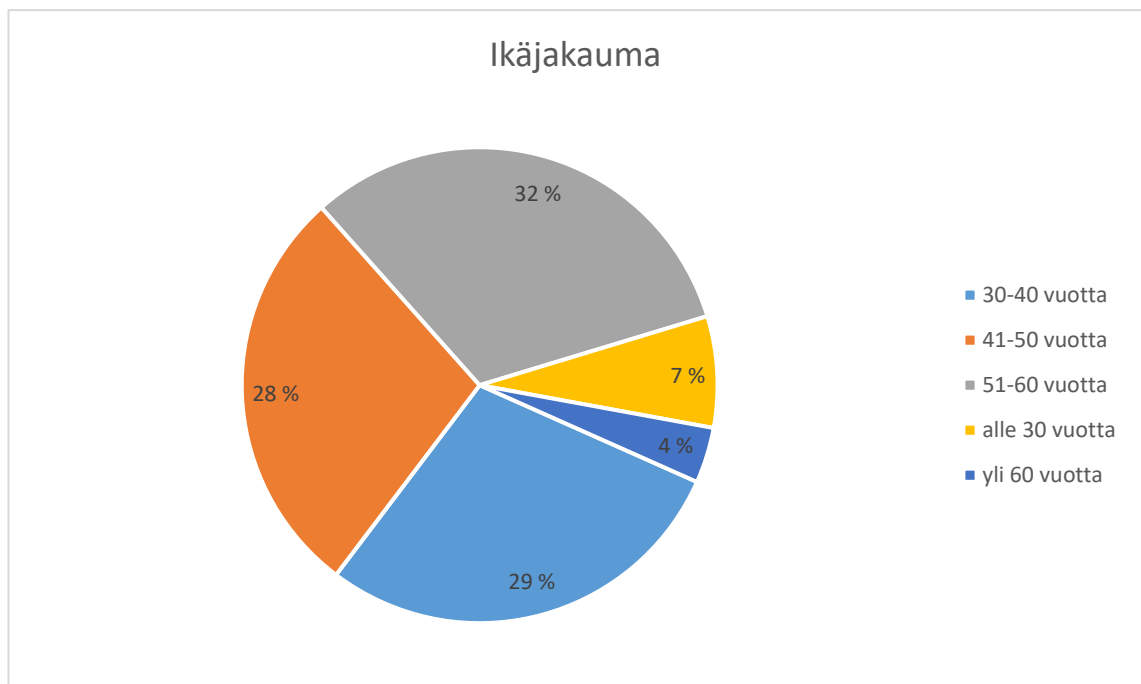
Kyselyn teknisestä osaamisesta vastasi henkilö Granon puolelta, jolla oli entuudestaan kokemusta henkilöstökyselyiden teosta. Kysely luotiin Questback nimisellä ohjelmalla, jota Granon käyttää muihinkin henkilöstökyselyihin. Vastausprosentin maksimoimiseksi kyselyssä hyödynnettiin ohjelmasta löytyvää automaattista muistuttajaa, joka muistutti henkilöitä, jotka eivät vielä olleet vastanneet kyselyyn. Kyselyn luonnissa oli apuna henkilöitä Granon kehitystiestä.

Kysely jaettiin kahteen eri osioon, ympäristötietoisuuteen ja ympäristö asenteisiin sekä ympäristövastuuseen työpaikalla. Kyselyn ensimmäisessä osiossa on tarkoitus selvittää, kuinka hyvin vastaaja tietää erilaiset ympäristökäsitteet, jotka tulevat esille myös Granon vastuullisuudessa. Ensimmäisessä osiossa selvitettiin myös vastaajan asennetta ja käyttäytymistä ympäristöasioiden ympärillä. Kysymyksillä haluttiin selvittää, onko henkilöstön käyttäytymisessä eroja esimerkiksi kierrättämisessä kotitalouden ja työpaikan välillä. Vastauksista voitaisiin havaita esimerkiksi puutteita työpaikalla kierrätyksen suhteen. Toisen osion tarkoituksena on selvittää vastaajien tyytyväisyyttä ympäristöasioihin työpaikalla. Väitteillä haluttiin selvittää saavatko vastaajat mielestään esimerkiksi tarpeeksi koulutusta ja informaatiota ympäristöasioihin liittyen. Toisessa osiossa on myös tarkoitus selvittää, minkälaista koulutusta henkilöstö haluaisi. Vastauksilla pyritään saamaan tietoa siihen, millä tavalla yrityksen sisäistä viestintää voidaan lähteä parantamaan ympäristöasioiden kannalta ja minkälaiseen koulutukseen tullaan jatkossa keskittymään.

6 Kyselytutkimuksen tulokset

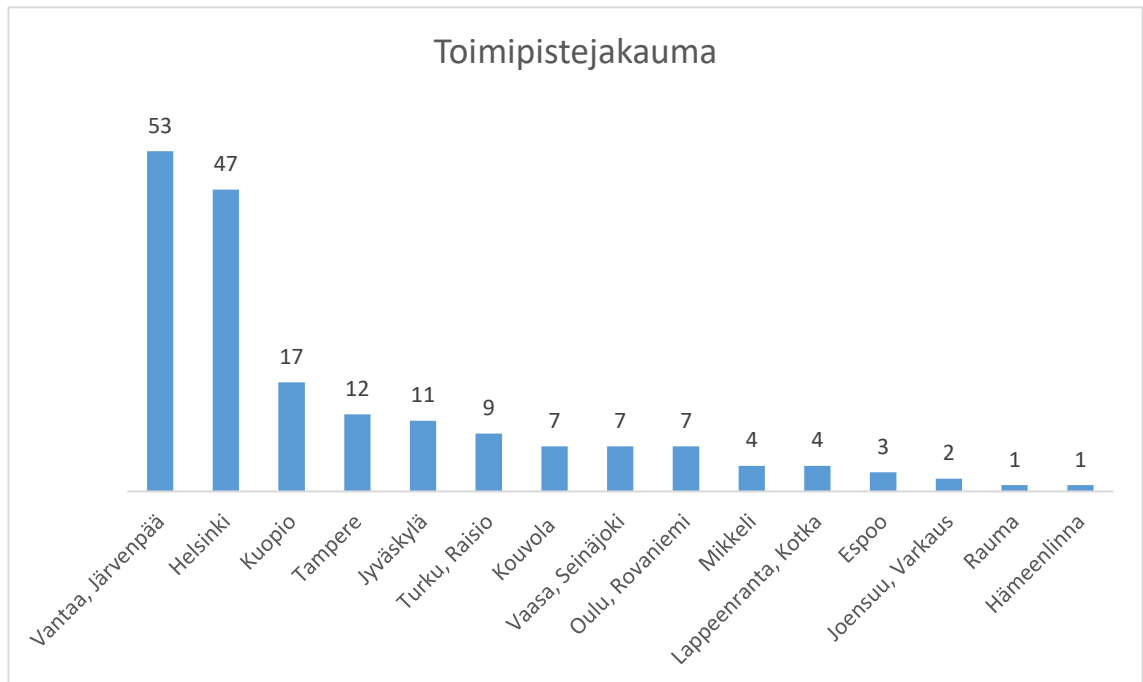
Kysely toteutettiin Questback nimisellä työkalulla. Kysely lähetettiin 892 henkilölle ja kyselyn vastausaika oli 16.5.-29.5.2022. Kyselyyn vastasi 185 henkilöä ja vastausaste oli 21 %. Heikkoon vastausprosenttiin saattoi olla syynä se, että kysely toteutettiin kesälomasesongin ollessa päällä. Vastaajien taustatietoina käytettiin ikää, joka oli jaettu eri ikäluokkiin ja toimipistettä, joista pienempiä on yhdistetty.

Ensimmäisenä kysyttiin vastaajien ikää ja toimipistettä. Kyselyn muita tuloksia verrataan näiden ryhmien välillä. Vastaajien ikä jaettiin ikäluokkiin, jotta vastaajien henkilöllisyys pysyisi paremmin turvassa. Kuvioista 8 nähdään ikäluokkien jakaumaa. Vastaajia alle 30-vuotiaiden ikäluokassa oli 14. 30-40-vuotiaiden ikäluokassa vastaajia oli 53. 41-50-vuotiaiden ikäluokassa vastaajia oli 52. 51-60-vuotiaiden ikäluokassa vastausprosentti oli suurin ja vastaajia oli 59. Yli 60-vuotiaiden ikäluokasta vastaajia oli 7.

Kuvio 8 Ikäjakauma (Happonen 2022)

Kuviosta 9 huomataan, että ylivoimaisesti suurin vastaajamäärä saatiin Vantaalta ja Järvenpäästä, 53 kappaletta. Helsingistä vastaajia oli 47. Yli kymmenen vastaajan määrään päästiin myös Kuopiossa, Tampereella ja Jyväskylässä. Alle kymmenen vastausmäärään jäätiin Turussa ja Raisiossa, Vaasassa ja Seinäjoella, Oulussa ja Rovaniemellä, Kouvola, Mikkelissä, Lappeenrannassa ja Kotkassa, Espoossa, Joensuussa ja Varkaudessa, Hämeenlinnassa ja Raumalla.

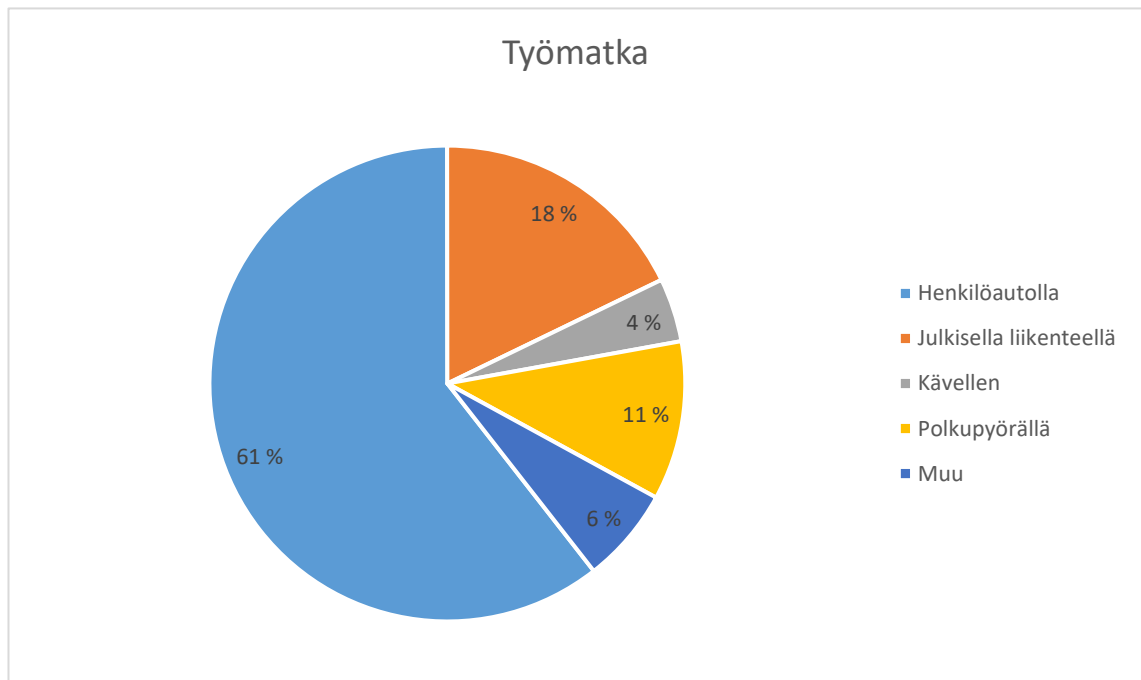
Kuvio 9 Toimipistejakauma (Happonen 2022)

6.1 Ympäristötietoisuus ja ympäristöasenteet

Kyselyn ensimmäisessä osiossa ”ympäristötietoisuus ja ympäristöasenteet” oli tarkoitus selvittää, kuinka hyvin vastaaja tietää erilaiset ympäristökäsitteet, jotka tulevat esille myös Gronon ympäristöpolitiikassa. Osiossa selvitettiin myös vastaajan asennetta ja käyttäytymistä ympäristöä kohtaan.

Ensimmäiseksi kysyttiin miten henkilöstö kulkee työmatkansa. Vastaajista yli 60 prosenttia kulkee työmatkansa henkilöautolla ja vain 11 prosenttia polkupyörällä. Myöhemmin esiteltävässä kysymyksessä kysyttiin onko henkilö tehnyt kehitysehdotuksia toimipisteellään ympäristöasioihin liittyen, saatiin muutamia vastauksia työmatkapyöräilyyn liittyen. Vastauksista käy ilmi, että joillakin toimipisteillä ei ole kunnollisia säilytystiloja polkupyörille. Tämä voi taas näkyä motivaation taltuttajana kulkea työmatka polkupyörällä. Myös työsuuhdepolkupyöräetua oli toivottu ja se voisi motivoida henkilöstöä, joka ei esimerkiksi omista kunnollista polkupyörää, jolla voisi kulkea työmatkat.

Vastaajista 112 kulkee työmatkansa henkilöautolla. Vastaajista 33 käyttää julkista liikennettä työmatkaansa. Polkupyörän käyttäjiä vastaajista oli 20 ja työmatkansa kävellen tulevia oli 8. Kävellen työmatkansa kulkee 8. Vaihtoehdon ”muu” valinneista vastaajista mainitsi, että työmatkan kulkemiseen kuuluu useampi yllä olevista vaihtoehdoista tai vastaaja käy etätöissä.

Kuvio 10 Työmatka (Happonen 2022)

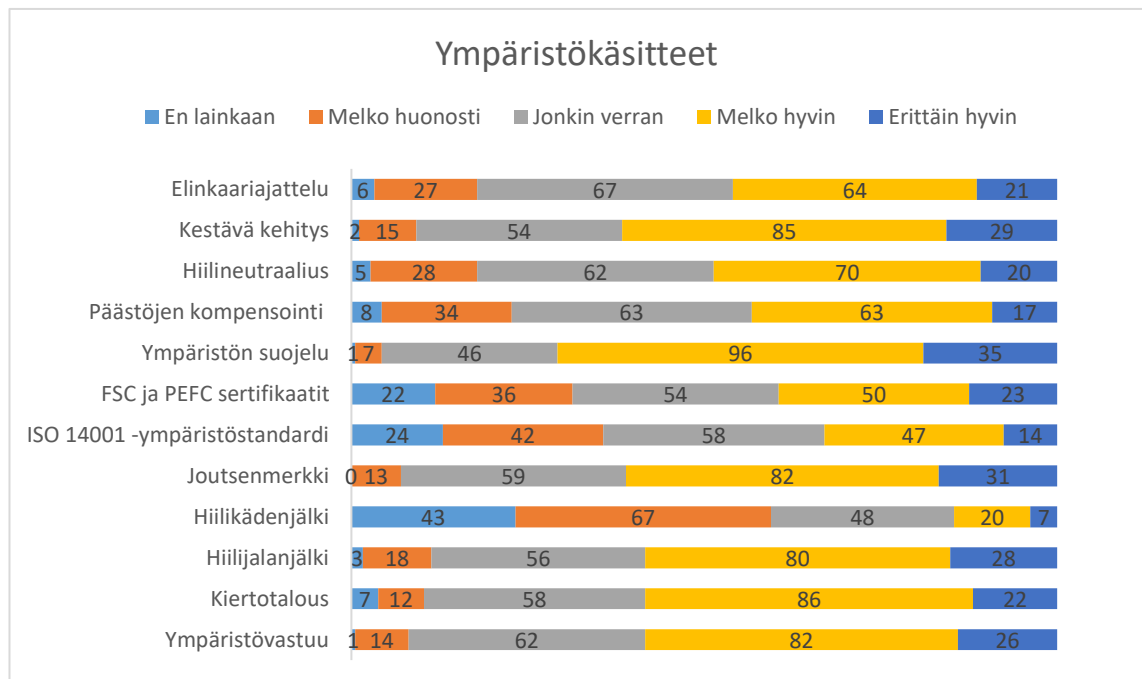
Seuraavaksi kysyttiin henkilöstön tietämystä ympäristö käsitteistä. Kysymykseen valittiin käsitteitä, jotka esiintyvät yleisesti vastuullisuudesta puhuttaessa. Ympäristökäsitteiden

tuntemisessa melkein puolet vastauksista kallistuivat melko hyvin tai erittäin hyvin vastauksien puolelle. ”Ei lainkaan” ja ”melko huonosti” vastauksissa jäätin alle 20 prosenttiin. Vähiten ympäristökäsitteistä tiesi alle 30-vuotiaat, joiden ikäryhmässä myös tunnettiin eniten, ettei ympäristöasioihin saada tarpeeksi koulutusta. Kaikista vastaajista yli 40 prosenttia kokee, ettei saa tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin ja tämä voi näkyä myös siinä, ettei ympäristökäsitteiden tunteminen ole ehkä vielä niin korkealla kuin haluttaisiin.

Vastanneista 12 prosenttia tunsu käsitteet erittäin hyvin ja 37 prosenttia melko hyvin. 31 prosenttia tunsu käsitteitä jonkin verran. Melko huonosti vastanneita oli 14 prosenttia ja käsitteitä ei lainkaan tuntevia 5 prosenttia.

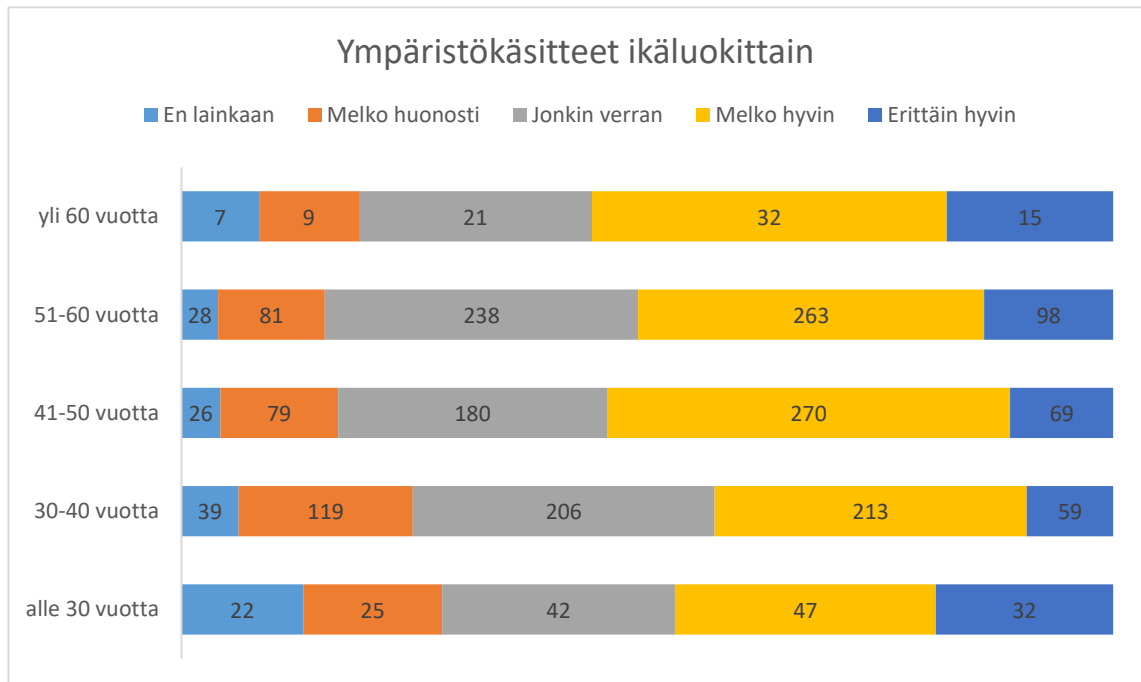
Ympäristökäsitteistä ”ympäristön suojele” oli kaikista tunnetuin, 131 vastanneista tunsu käsitteen melko hyvin tai erittäin hyvin. Muita tunnetuimpia käsitteitä olivat ”kestävä kehitys” ja ”joutsenmerkki”. 114 vastanneista tunsu käsitteen ”kestävä kehitys” melko hyvin tai erittäin hyvin. Joutsenmerkin tunnisti melko hyvin tai erittäin hyvin 113 vastanneista.

Vähiten tunnettu käsite oli ”Hiilikädenjälki”. Vastanneista 110 tunsu käsitteen melko huonosti tai ei lainkaan. Heikosti tunnettuja käsitteitä olivat myös ”ISO 14001 -ympäristöstandardi”, josta 66 vastanneista tunsu käsitteen melko huonosti tai ei ollenkaan ja ”FSC ja PEFC sertifikaatit”, josta 58 vastanneista tunsu käsitteen melko huonosti tai ei ollenkaan.

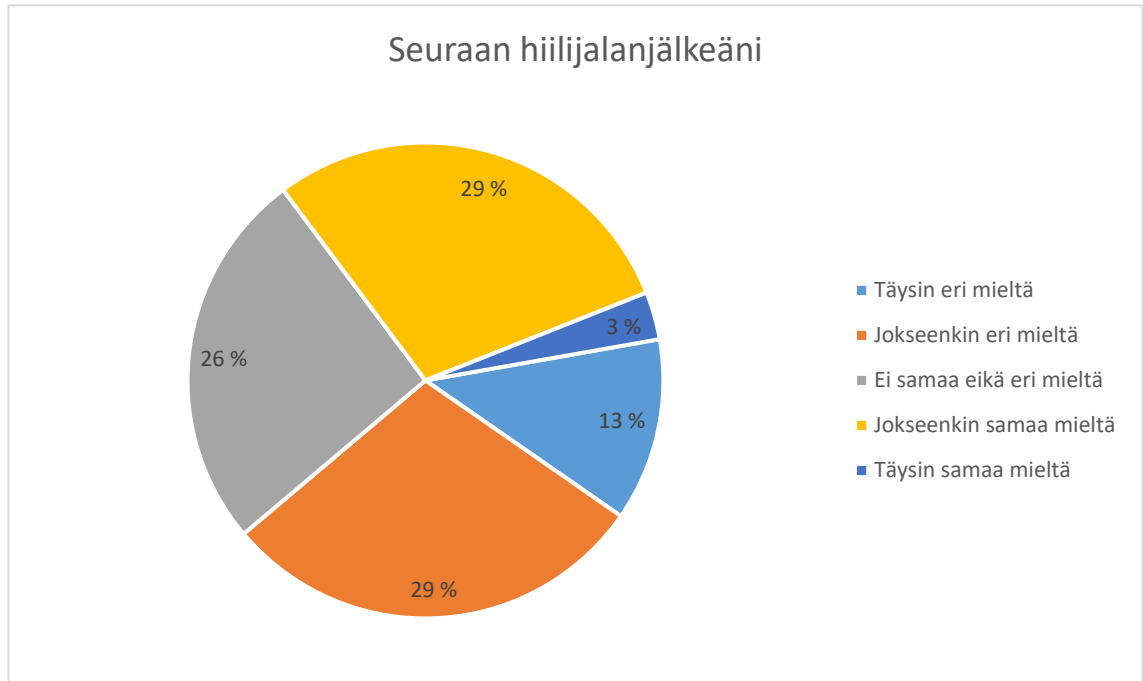
Kuvio 11 Ympäristökäsitteet (Happonen 2022)

Kuviosta 12 huomataan ettei ikäluokkien välillä ympäristökäsitteiden tuntemisessa juurikaan ollut suuria eroja. Eniten "melko hyvin" tai "erittäin hyvin" vastauksia saatiin yli 60-vuotiaiden ikäluokasta. Vastanneista 32 oli vastannut käsitteisiin "melko hyvin" ja 15 "erittäin hyvin". "Ei lainkaan" ja "melko huonosti" vastauksia oli eniten alle 30-vuotiaiden ikäluokassa. "ei lainkaan" vastauksia 22 ja "melko heikosti" vastauksia oli 25.

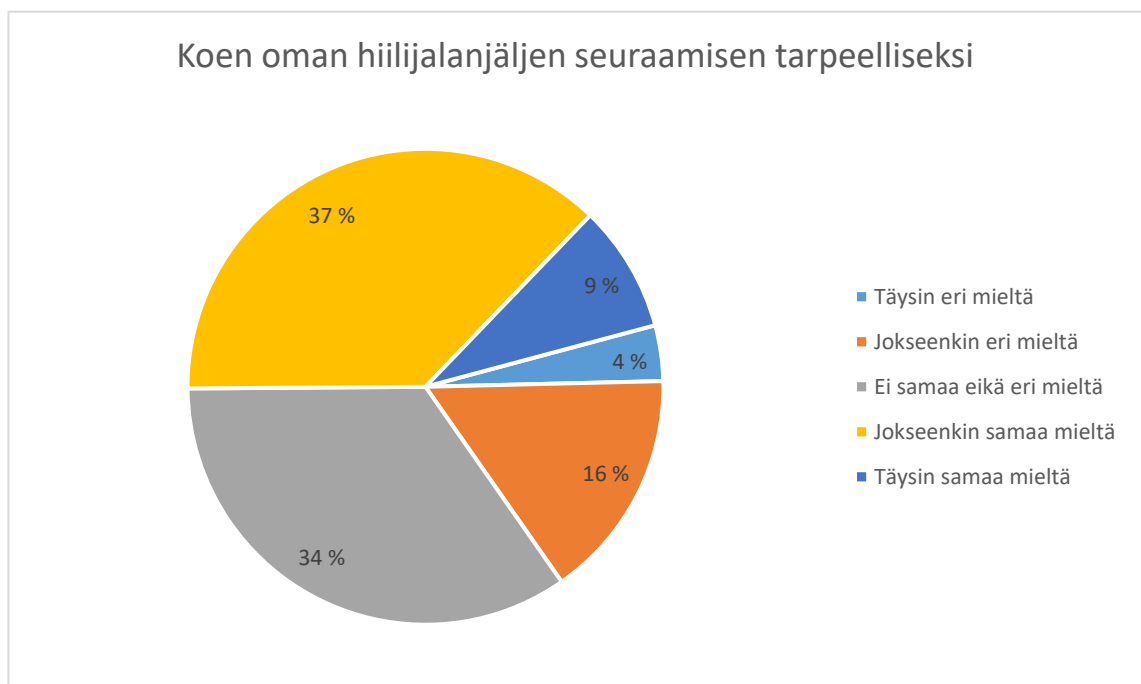
Kuvio 12 Ympäristökäsitteet ikäluokittain (Happonen 2022)

Väitteeseen "seuraan hiilijalanjälkeäni" vain 6 vastasi "täysin samaa mieltä" ja jokseenkin samaa mieltä vastanneita oli 54. Neutraaleja "ei samaa eikä eri mieltä" vastauksia oli 48. Vastanneista 54 oli "jokseenkin eri mieltä" ja "täysin eri mieltä" vastanneita oli 23.

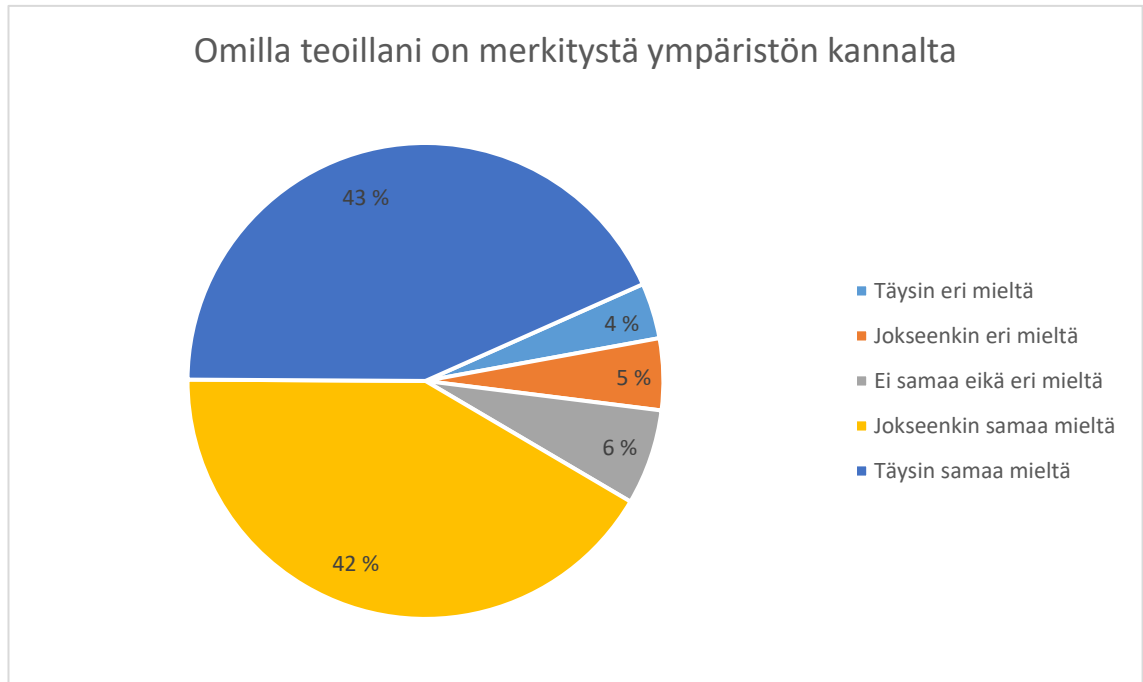
Kuvio 13 Seuraan hiilijalanjälkeäni (Happonen 2022)

Kuten kuviosta 14 huomataan, vastanneista noin 41 prosenttia kokee hiilijalanjäljen seuraamisen tarpeelliseksi. Vaikka yli kolmannes kokee hiilijalanjäljen seuraamisen tarpeelliseksi, vain 32 prosenttia vastasi seuraavansa omaa hiilijalanjälkeään kuten kuviosta 13 nähdään. Tähän voi olla syynä se, että ajatuksena hiilijalanjäljen seuraaminen on vastanneille tarpeellista ja tärkeää, mutta ns. sanoista teoiksi vaihe on jäänyt tekemättä. Hiilijalanjäljen seuraamattomuuteen voi vaikuttaa myös se, että siitä ei saa mitään ”palkintoa” tai hyötyä itselleen. Siitä huolimatta 85 prosenttia vastaajista koki, että omilla teoillaan on merkitystä ympäristön kannalta.

Kuvio 14 Koen hiilijalanjäljen seuraamisen tarpeelliseksi (Happonen 2022)

Vastanneista 157 koki, että omilla teoillaan on merkitystä ympäristön kannalta. "Ei samaa eikä eri mieltä" vastauksia oli 12. Vastaajista 19 koki, ettei teoillaan ole merkitystä ympäristön kannalta.

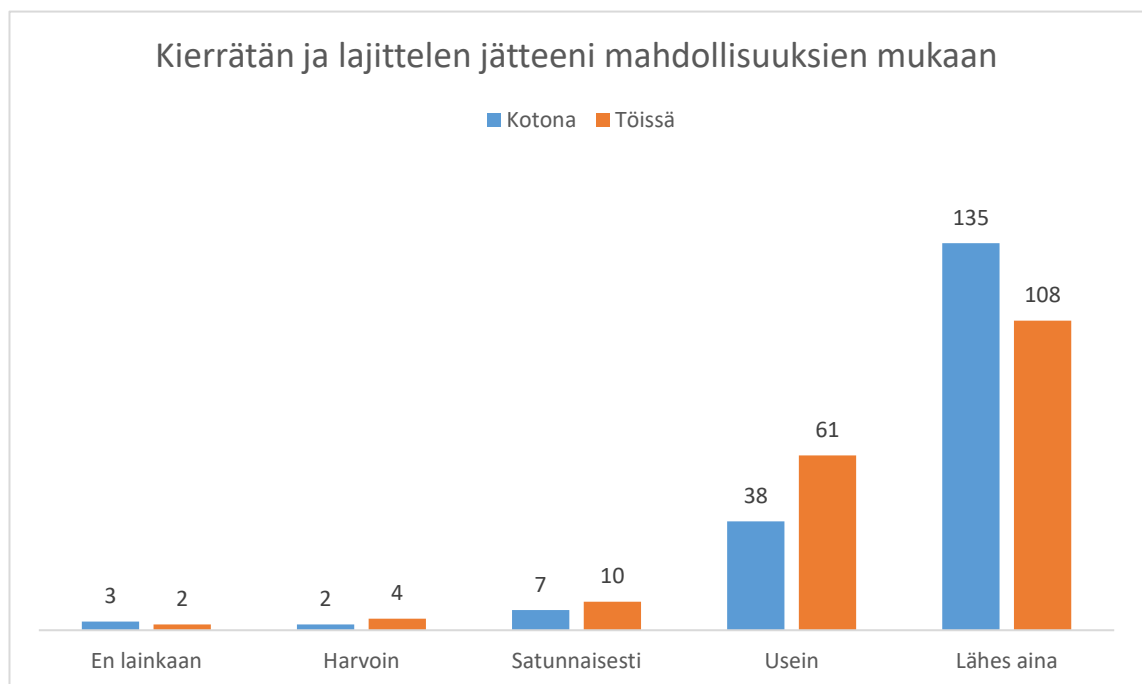

Kuvio 15 Omilla teoillani on merkitystä ympäristön kannalta (Happonen 2022)

6.2 Oman toiminnan huomioiminen ympäristövaikutuksien kannalta

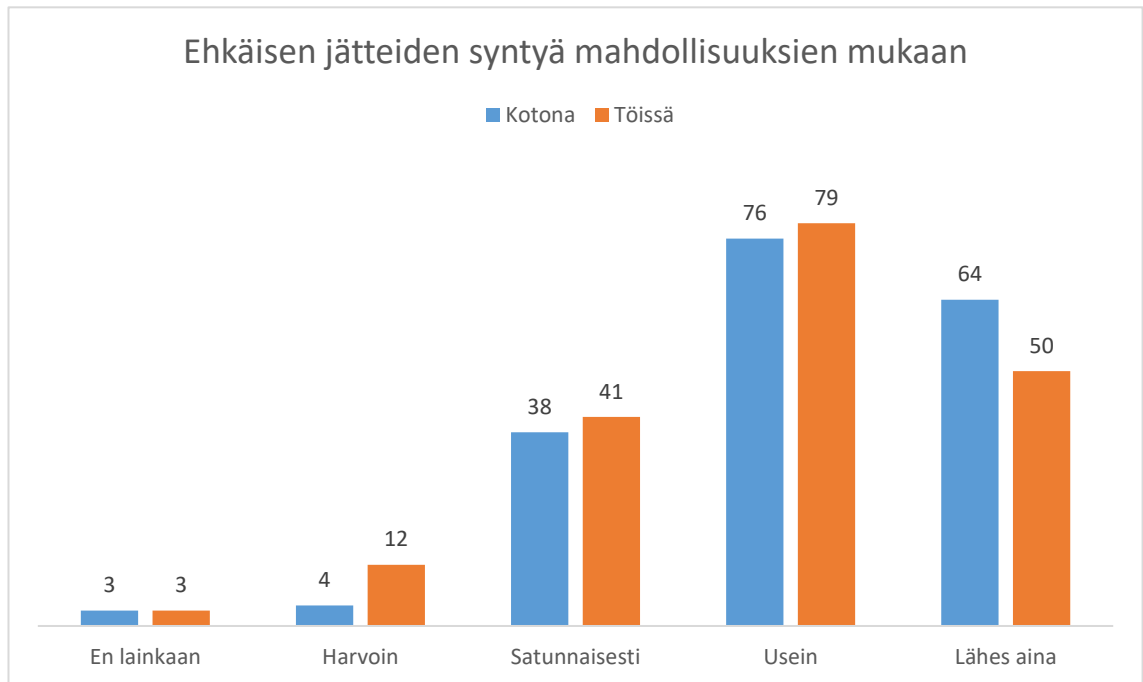
Kierrättämisessä ja lajittelussa vastaajien käyttäytyminen työpaikan ja kotitalouden välillä kulki suurin piirtein tasaisesti. ”usein” vastauksia saatiin huomattavasti enemmän työpaikan puolelle, kun taas ”lähes aina” vastauksissa enemmistö kääntyi kotitalouden puolelle. Eron voi selittää se, että vastaajat voivat olla tarkempia kierrätyksessä ja lajittelussa kotonaan, kun taas työpaikalla siitä voi olla helpompi lipsua, jos kierrätyspisteet ovat kaukana omalta työpisteeltä. Yksi eron vaikuttavista tekijöistä voi olla myös kyselylomakkeessa mobiililaitteella havaittu ”vika”, jossa ”työpaikalla” vaihtoehto jäi ruudun ulkopuolelle.

Vastaajista 173 kierrättää ja lajittelee jätteet kotona usein tai lähes aina. Vastaajista 169 kierrättää ja lajittelee jätteet työpaikalla usein tai lähes aina. Vastaajista 9 kierrättää ja lajittelee jätteet kotona harvoin tai satunnaisesti. Vastaajista 14 kierrättää ja lajittelee jätteet työpaikalla harvoin tai satunnaisesti. Vastaajista 3 ei kierrätä tai lajittele jätteitään kotonaan. Vastaajista 2 ei kierrätä tai lajittele jätteitä työpaikalla.

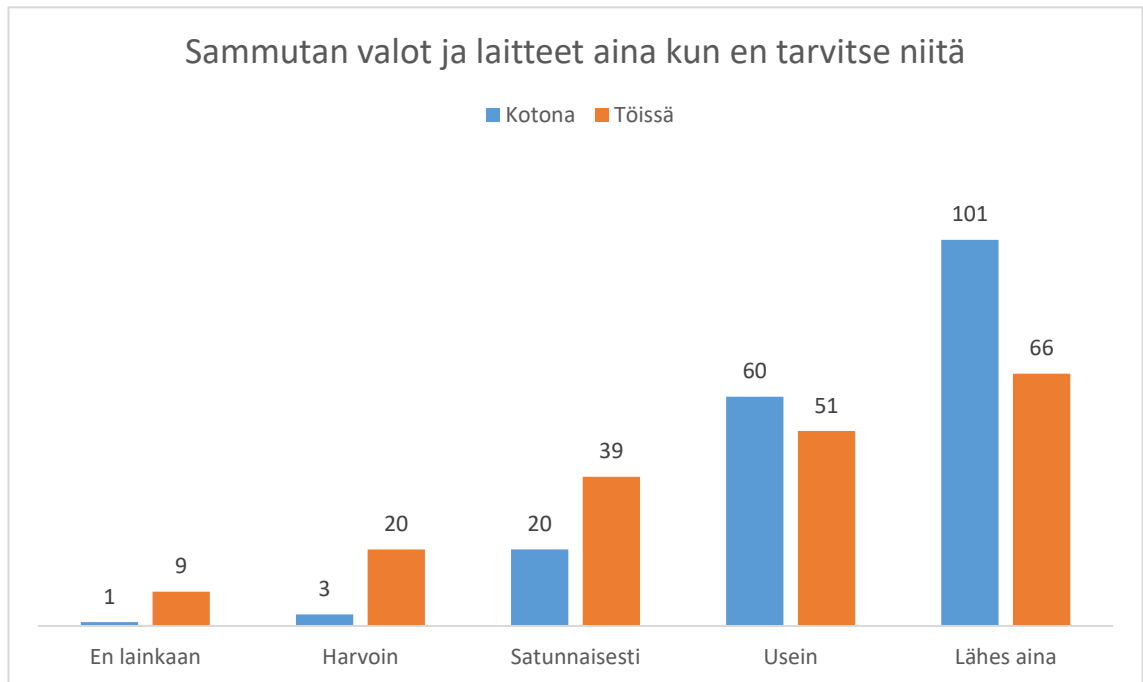
Kuvio 16 Kierrätän ja lajittelen jätteeni mahdollisuuksien mukaan (Happonen 2022)

Vastaajista 140 ehkäisee jätteiden syntyä kotonaan usein tai lähes aina. Vastaajista 129 ehkäisee jätteiden syntyä työpaikalla usein tai lähes aina. Vastaajista 42 ehkäisee kotonaan jätteiden syntyä harvoin tai satunnaisesti. Vastaajista 53 ehkäisee jätteiden syntyä työpaikalla harvoin tai satunnaisesti. Vastaajista 3 ei ehkäise jätteiden syntyä lainkaan kotona eikä työpaikalla.

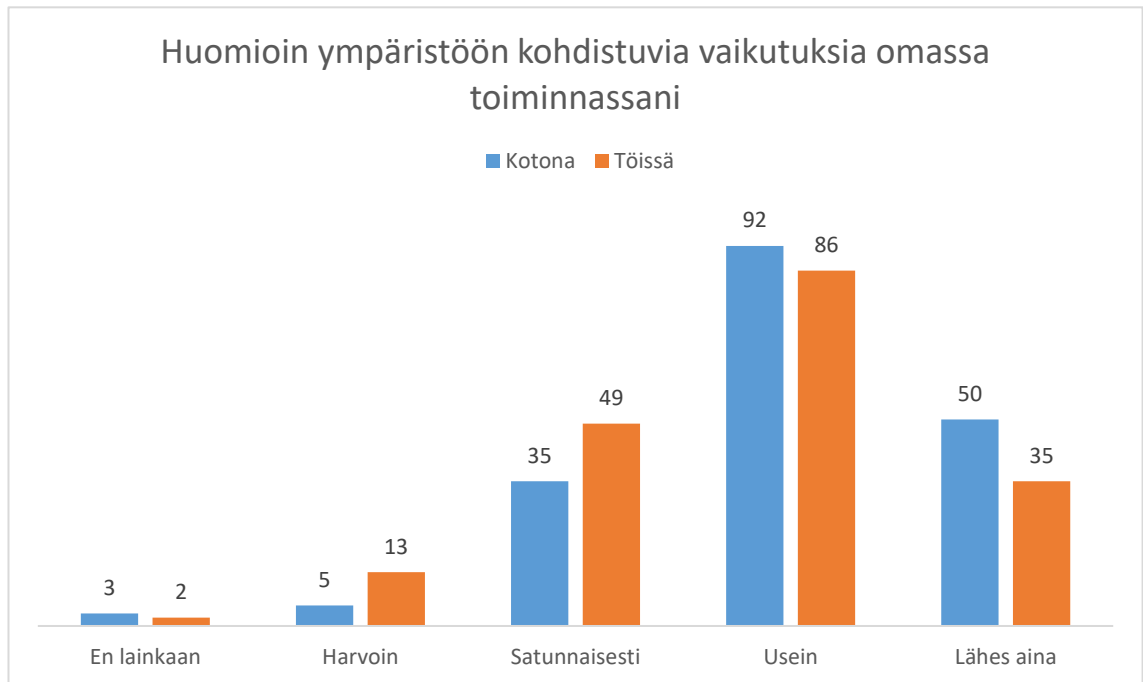
Kuvio 17 Ehkäisen jätteiden syntyä mahdollisuuksien mukaan (Happonen 2022)

Vastaajista 161 sammuttaa valot ja laitteet kotonaan usein tai lähes aina. Työpaikalla valot ja laitteet sammuttaa usein tai lähes aina 117 vastanneista. 23 vastasi sammuttavansa valot ja laitteet kotonaan harvoin tai satunnaisesti. Työpaikalla harvoin tai satunnaisesti vastanneita oli 59. Vastaajista 1 ei sammuta valoja ja laitteita kotonaan ja työpaikalla "ei lainkaan" vastanneita oli 9.

Kuvio 18 Sammutan valot ja laitteet aina kun en tarvitse niitä (Happonen 2022)

Vastaajista 142 sanoi huomioivansa ympäristövaikutukset omassa toiminnassaan kotona usein tai lähes aina. Työ-paikalla omaa toimintaansa huomioi usein tai lähes aina 121. Vastaajista 40 huomioi ympäristövaikutukset omassa toiminnassaan kotonaan harvoin tai satunnaisesti. Työpaikalla harvoin tai satunnaisesti vastanneita oli 62. Vastaajista 3 ei huomioi ympäristövaikutuksia omassa toiminnassaan kotona, työpaikalla 2.

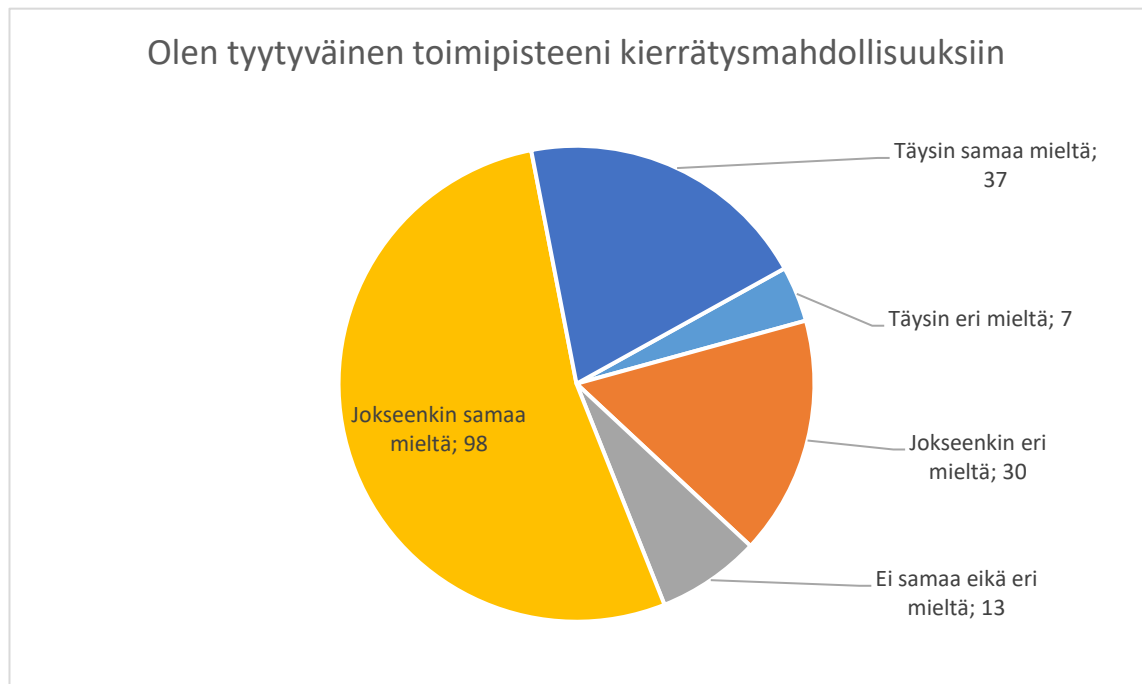

Kuvio 19 Huomion ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia omassa toiminnassani (Happonen 2022)

6.3 Ympäristöasiat työpaikalla

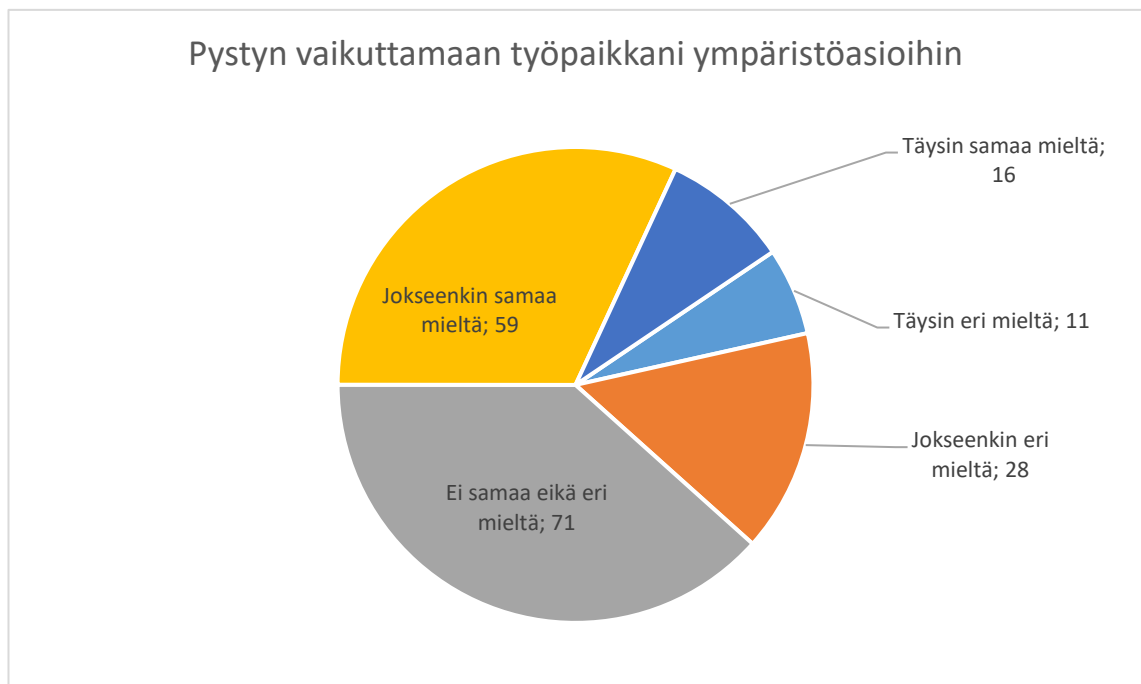
”Ympäristövastuu työpaikalla” osion tarkoituksena on selvittää vastaajien tyytyväisyyttä ympäristöasioihin työpaikalla. Väitteillä haluttiin selvittää saavatko vastaajat mielestään esimerkiksi tarpeeksi koulutusta ja informaatiota ympäristöasioihin liittyen. Osiossa on myös tarkoitus selvittää, minkälaista koulutusta henkilöstö haluaisi.

135 vastanneista oli tyytyväisiä toimipisteensä kierrätys mahdollisuuksiin, 98 ”jokseenkin samaa mieltä” ja 37 ”täysin samaa mieltä”. 13 vastanneista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastaajista 37 oli tyytymättömiä toimipisteensä kierrätysmahdollisuuksiin, 7 ”täysin eri mieltä” ja 30 ”jokseenkin eri mieltä”. Tyytymättömiä oltiin Helsingin, Vantaa/Järvenpään ja Kuopion toimipisteillä. Tyytyväisimpiä oltiin Vantaa/Järvenpään, Helsingin ja Tampereen toimipisteillä.

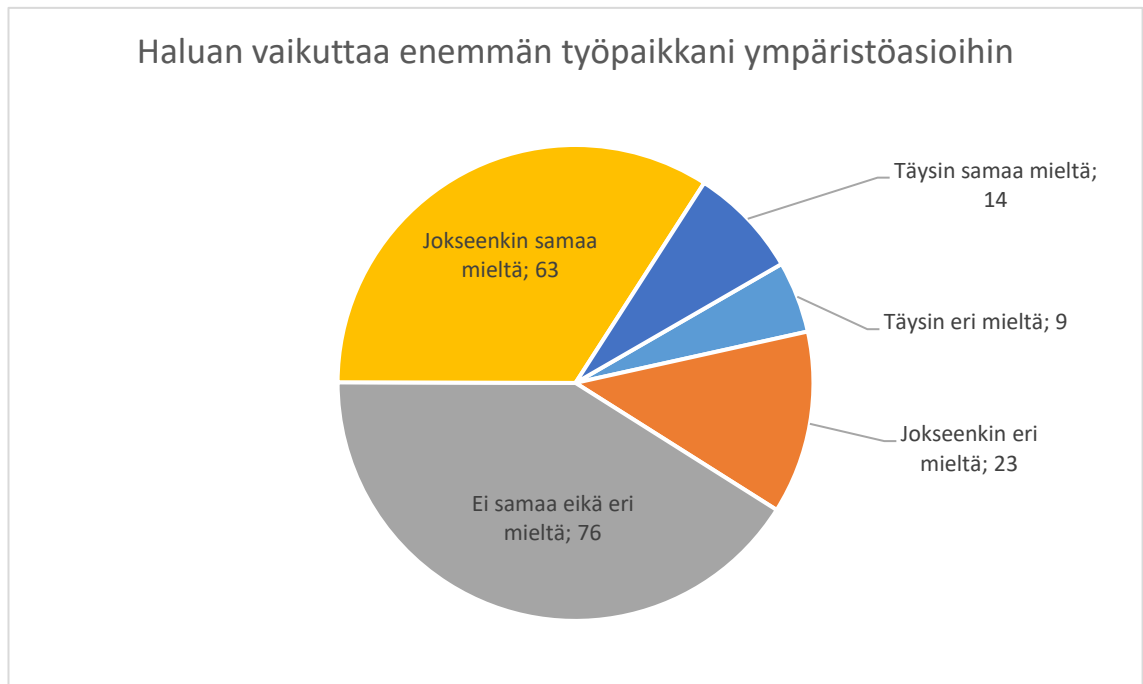
Kuvio 20 Olen tyytyväinen toimipisteeni kierrätysmahdollisuuksiin (Happonen 2022)

75 vastanneista kokee pystyvänsä vaikuttamaan työpaikkansa ympäristöasioihin, 59 "jokseenkin samaa mieltä" ja 16 "täysin samaa mieltä". 71 vastanneista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastaaajista 39 kokee ettei pysty vaikuttamaan työpaikkansa ympäristöasioihin, 28 "jokseenkin eri mieltä" ja 11 "täysin eri mieltä".

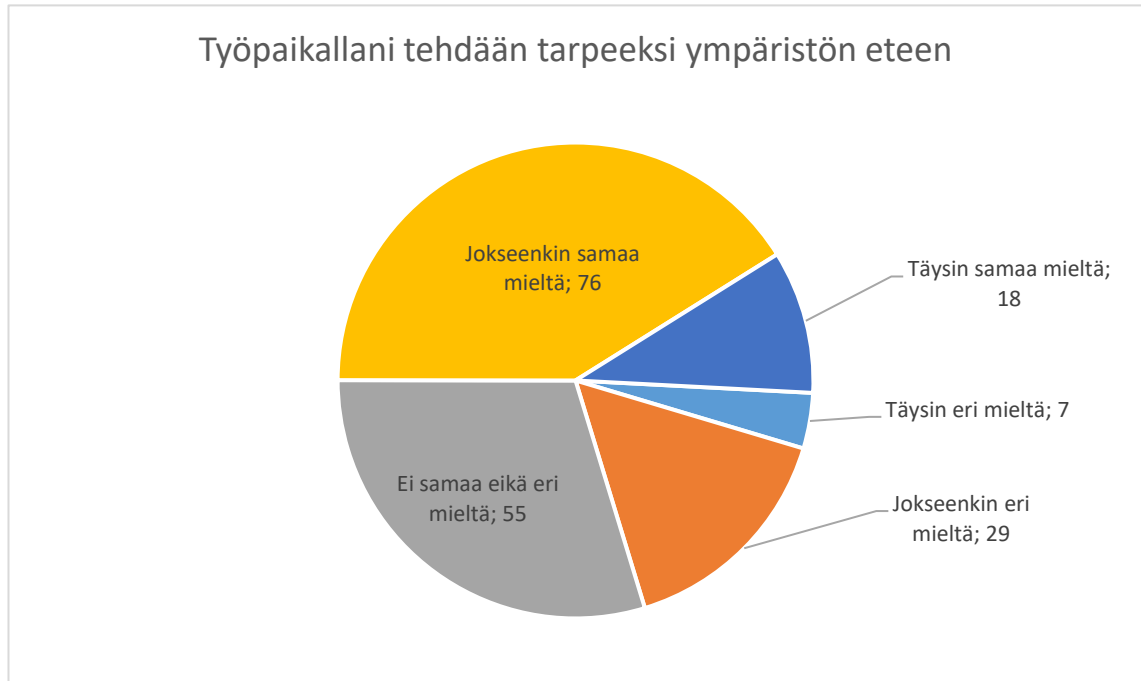
Kuvio 21 Pystyn vaikuttamaan työpaikkani ympäristöasioihin (Happonen 2022)

77 vastanneista haluaisi vaikuttaa työpaikkansa ympäristöasioihin enemmän, 63 "Jokseenkin samaa mieltä" ja 14 "täysin samaa mieltä". 76 vastanneista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastaa-
taajista 32 ei halua vaikuttaa enempää työpaikkansa ympäristöasioihin, 23 "jokseenkin eri mieltä" ja 9 "täysin eri mieltä".

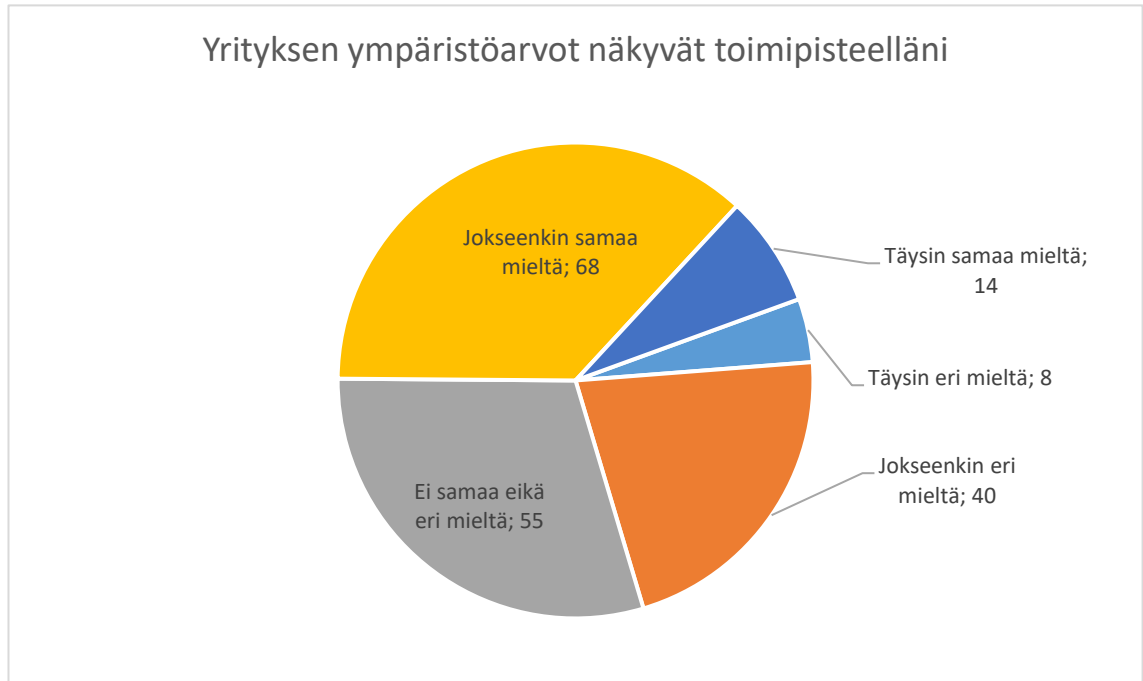
Kuvio 22 Haluan vaikuttaa enemmän työpaikkani ympäristöasioihin (Happonen 2022)

94 vastanneista kokee, että työpaikallaan tehdään tarpeeksi ympäristön eteen. 55 vastanneista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastaaajista 36 mielestä työpaikallaan ei tehdä tarpeeksi ympäristön eteen.

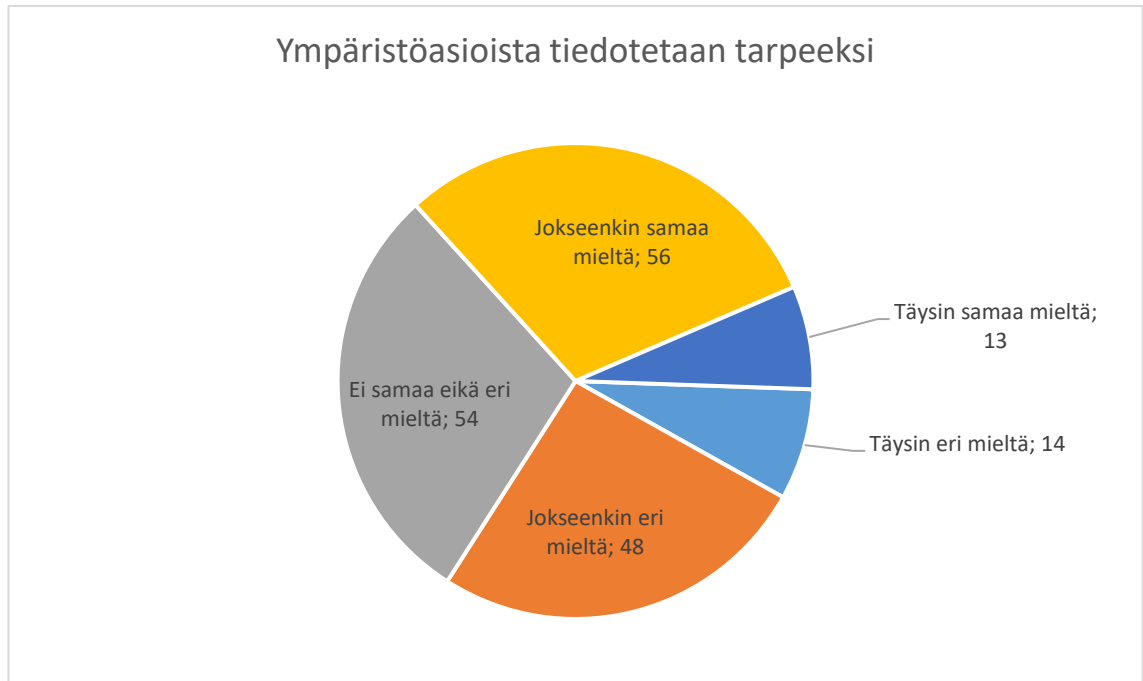
Kuvio 23 Työpaikallani tehdään tarpeeksi ympäristön eteen (Happonen 2022)

82 vastanneen mielestä yrityksen ympäristöarvoit näkyvät toimipisteellään. 55 vastanneista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastaaajista 48 mielestä yrityksen ympäristöarvot eivät näy toimipisteellään.

Kuvio 24 Yrityksen ympäristöarvot näkyvät toimipisteelläni (Happonen 2022)

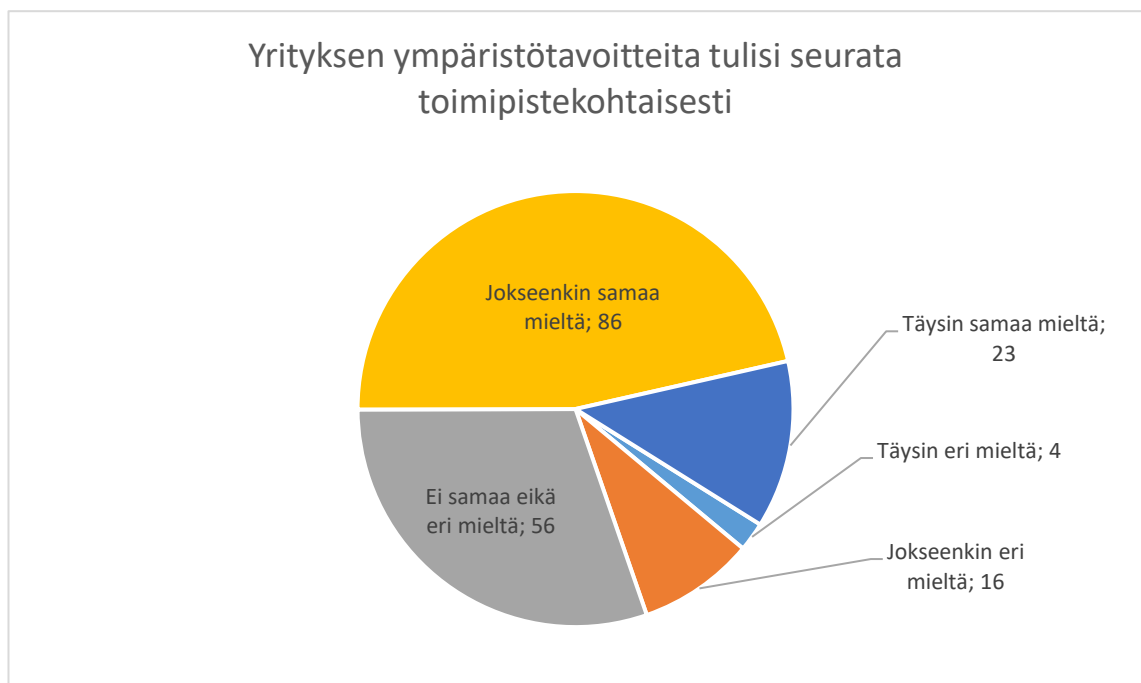
Vastanneista 69 kokee, että ympäristöasioista tiedotetaan tarpeeksi. 54 vastanneista ei ollut samaa eikä eri mieltä. 62 vastaajan mielestä ympäristöasioista ei tiedoteta tarpeeksi.

Kuvio 25 Ympäristöasioista tiedotetaan tarpeeksi (Happonen 2022)

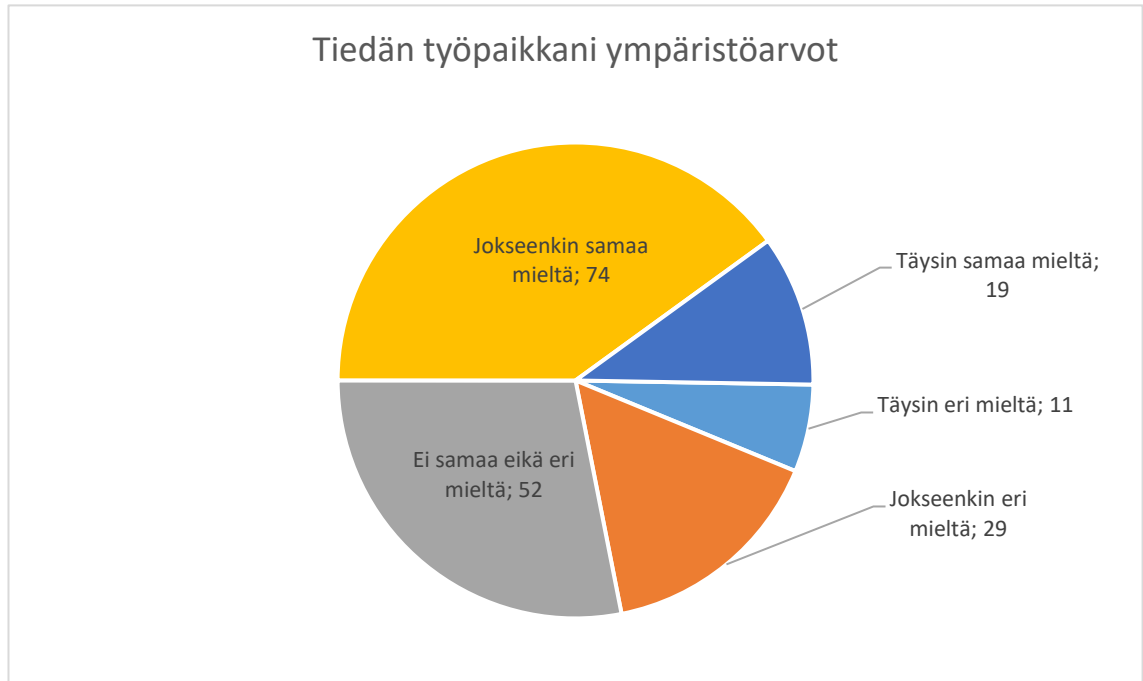
Ympäristöasioiden tavoitteiden seuraamiseen osoitettiin myös mielenkiintoa ja melkein 60 prosenttia vastanneista koki, että yrityksen ympäristöasioita tulisi seurata toimipistekohtaisesti. Yritys voisi jakaa esimerkiksi jättemateriaalien määrää, hyötyastetta ja kierrätysastetta toimipistekohtaisesti ja nämä mittarit voisivat näkyä esimerkiksi yksiköiden infotaululla tai intrassa reaaliajassa, jos tämä on teknisesti toteutettavissa. Tämä voisi kasvattaa henkilöstön intoa ja mielenkiintoa myös huomioimaan kierrättämisen ja lajittelun paremmin.

109 vastanneista koki, että yrityksen ympäristötavoitteita tulisi seurata toimipistekohtaisesti. Vastanneista 56 ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastanneista 20 kokee, ettei yrityksen ympäristötavoitteita tulisi seurata toimipistekohtaisesti.

Kuvio 26 Yrityksen ympäristötavoitteita tulisi seurata toimipistekohtaisesti (Happonen 2022)

93 vastanneista sanoi tietävänsä työpaikkansa ympäristöarvot, 74 "jokseenkin samaa mieltä" ja 19 "täysin samaa mieltä". Vastanneista 52 ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastanneista 40 ei tietänyt työpaikkansa ympäristöarvoja, 29 "jokseenkin eri mieltä" ja 11 "täysin eri mieltä".

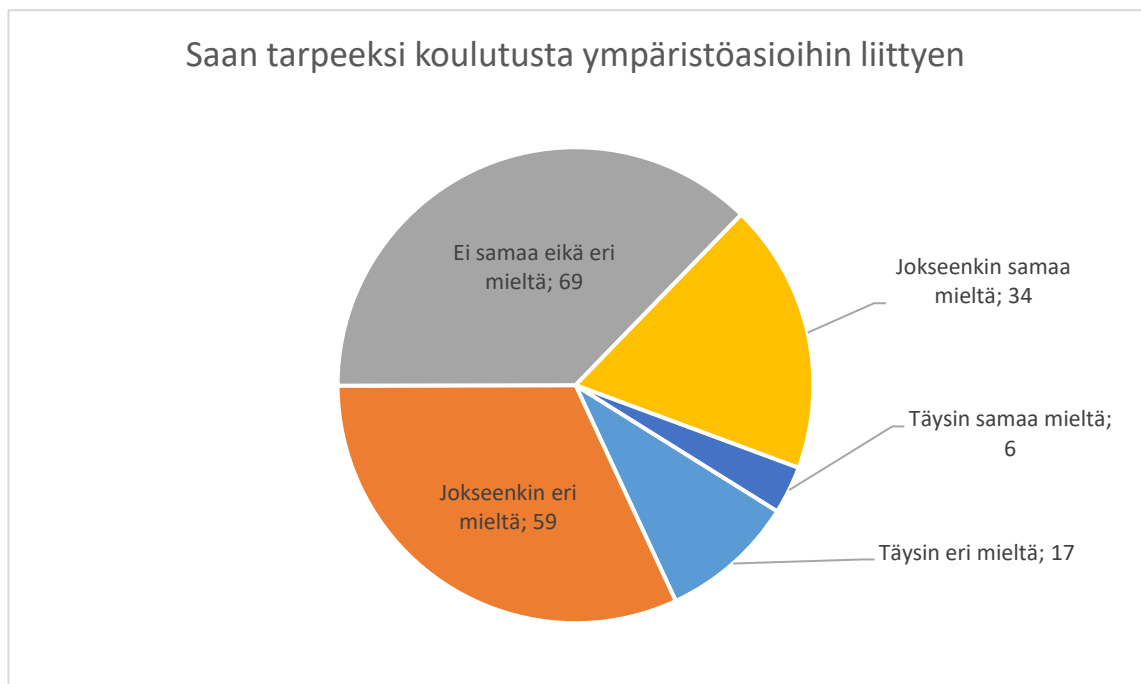

Kuvio 27 Tiedän työpaikkani ympäristöarvot (Happonen 2022)

6.4 Koulutus

Yli 40 prosenttia vastanneista kokee, ettei saa tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin. Kuten kuviosta 29 nähdään, suurinta tarvetta koulutukselle koki alle 30-vuotiaiden ikäluokka ja koulutuksen tarpeen laski sitä mukaa mitä vanhempaan ikäluokkaan vastaaja kuului. Tähän voi vaikuttaa työkokemus, jota oletettavasti on enemmän vanhemmissa ikäluokissa tai nuoreman ikäluokan suurempi kiinnostus ympäristöasioita kohtaan. Noin puolet vastaajista sanoi tietävänsä ja noin viides sanoi, ettei tiedä yrityksen ympäristöarvoja. Tähän voisi kiinnittää huomiota tulevissa ympäristökoulutuksissa.

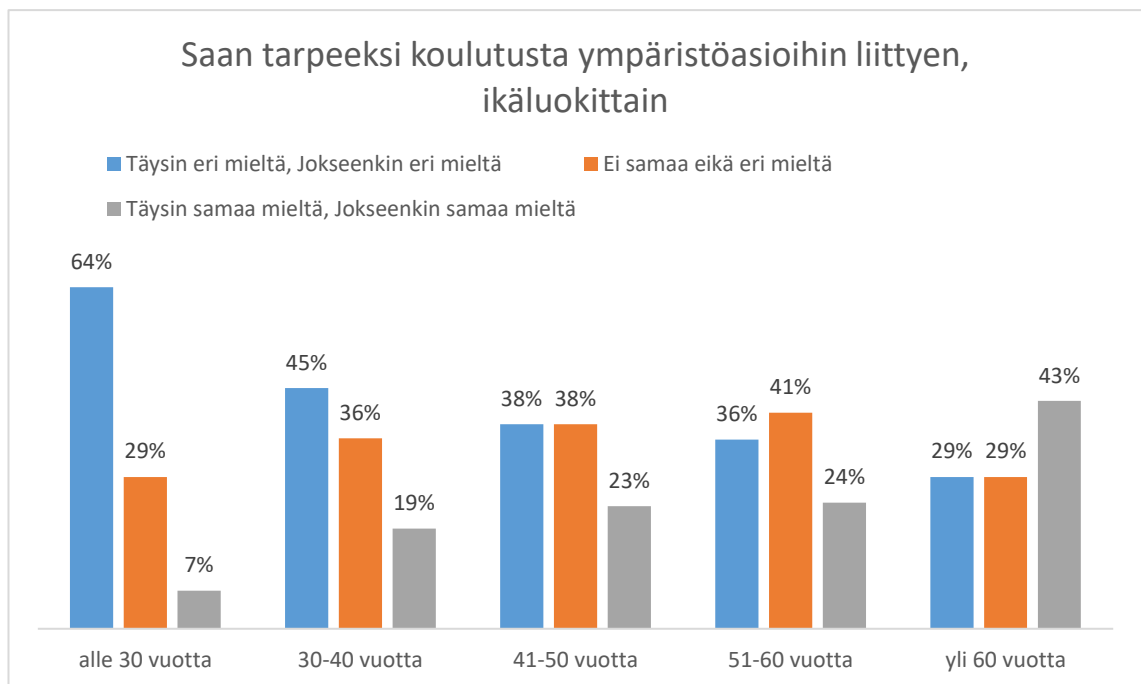
Vastaajista 40 kokee saavansa tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen. Vastanneista 69 ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastanneista 76 ei saa mielestään tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen.

Kuvio 28 Saan tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen (Happonen 2022)

Alle 30-vuotiaiden ikäluokasta melkein kaksi kolmasosaa ja 30-40-vuotiaiden ikäluokasta melkein puolet vastaajista ei koe saavansa tarpeeksi koulutusta ympäristöasioista. 41-50-vuotiaiden ja 51-60-vuotiaiden ikäluokista vähän yli kolmannes ei koe saavansa tarpeeksi koulutusta ympäristöasioista. Koulutusta koettiin saavan tarpeeksi enemmän kuin ei tarpeeksi vain yli 60-vuotiaiden ikäluokassa. Vastanneista 3 koki saavansa tarpeeksi koulutusta, kun taas 2 koki ettei saa tarpeeksi koulutusta.

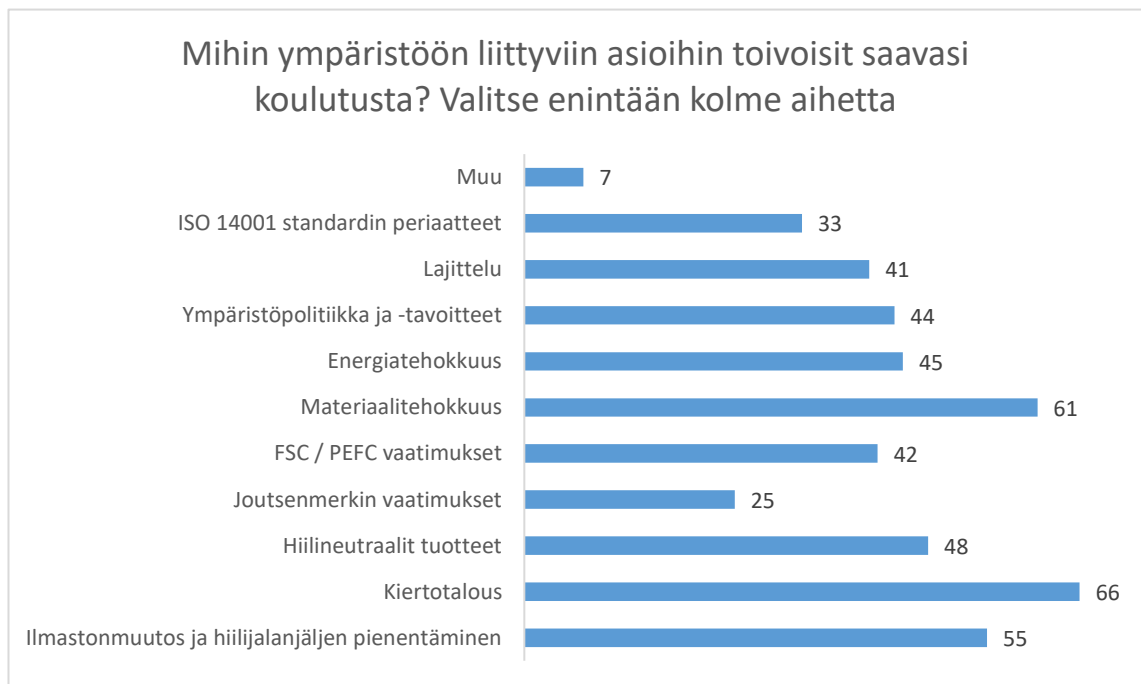
Ympäristökäsitteiden tuntemisessa (kuvio 12) ja koulutuksen haluamisessa (kuvio 29) voidaan huomata yhtenäisyyksiä alle 30-vuotiaiden ikäluokassa. Ympäristökäsitteiden tuntemisessa alle 30-vuotiaiden ikäluokassa ilmeni eniten ”en lainkaan” tai ”melko heikosti” vastauksia vastaajamäärää kohden. Myös alle 30-vuotiaat kokivat saavansa vähiten koulutusta ympäristöasioihin liittyen.

Kuvio 29 Saan tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen, ikäluokittain (Happonen 2022)

Eniten koulutusta toivottiin kiertotaloudesta ja materiaalitehokkuudesta. Ekologisuudesta ja vastuullisuudesta on tullut viime vuosina megatrendejä ja sitä kautta myös kiertotalouden merkitys on kasvanut. Se saattaa näkyä myös vastaajien kesken ja asiasta ollaan kiinnostuneita. Vähiten koulutusta haluttiin eri sertifikaattien ja ympäristömerkkien vaatimuksiin, jotka saattavat vaikuttaa vastaajalle yrityksen taustalla pyöriviltä asioilta. Vähäiseen kiinnostukseen voi vaikuttaa se, että esimerkiksi joutsenmerkistä luullaan tietävän tarpeeksi, vaikka merkin vaatimukset voivat tosiasiallisesti olla vieras käsite.

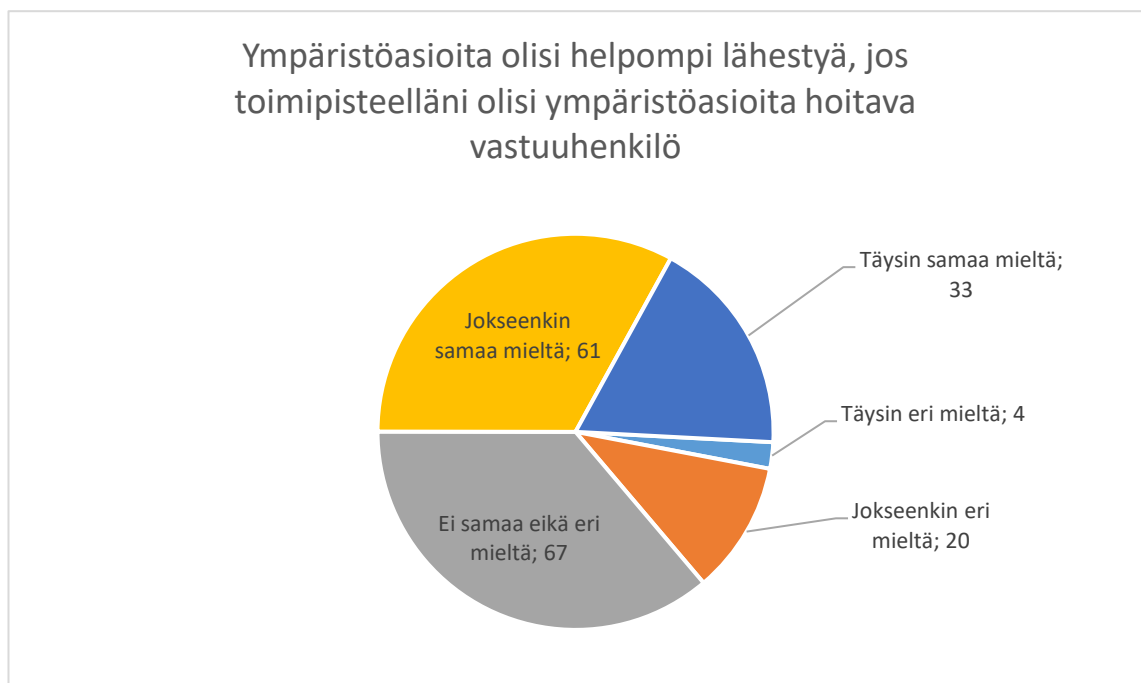
Koulutusta toivottiin eniten kiertotaloudesta, materiaalitehokkuudesta ja ilmastonmuutoksesta ja hiilijalanjäljen pienentämisestä. Tasaisesti vastauksia saaneita olivat hiilineutraalit tuotteet, energiatehokkuus, ympäristöpolitiikka ja -tavoitteet, FSC / PEFC vaatimukset ja lajittelu. Vähiten kiinnostusta oli ISO 14001 standardin periaatteisiin ja joutsenmerkin vaatimuksiin.

Kuvio 30 Mihin ympäristöön liittyviin asioihin toivoisit saavasi koulutusta? Valitse enintään kolme aihetta (Happonen 2022)

Yli puolet vastaajista kokee myös, että ympäristöasioita olisi helpompi lähestyä, jos heidän toimipisteellään olisi ympäristöasioita hoitava vastuhenkilö. Vastuuhenkilön tehtäviä voisi olla esimerkiksi myöhemmin esitettävässä kehitysehdotus kysymyksessä (ks. kuvio 32) ilmenneisiin kierrättämiseen liittyvien asioiden hoitaminen. Esimerkiksi jos työpisteelle toivotaan tiettyä kierrätysastiaa, työntekijä tietäisi keneltä asiasta voi kysyä.

94 vastanneista kokee, että ympäristöasioita olisi helpompi lähestyä, jos toimipisteellä olisi ympäristöasioita hoitava vastuhenkilö. Vastanneista 67 ei ollut samaa eikä eri mieltä. Vastanneista 24 mielestä ympäristöasioita ei olisi helpompi lähestyä, vaikka toimipisteellä olisi ympäristöasioita hoitava vastuhenkilö.

Kuvio 31 Ympäristöasioita olisi helpompi lähestyä, jos toimipisteelläni olisi ympäristöasioita hoitava vastuhenkilö (Happonen 2022)

6.5 Henkilöstön kehitysehdotukset ja tiedotuskanavat

Vastaajista 30 on tehnyt kehitysehdotuksia ympäristöasioihin liittyen ja kehitysehdotuksista 14 liittyi kierrättämiseen. Jätteiden lajitteluun toivottiin yleisesti parannusta. Muovin keräystä on toivottu Vantaa/Järvenpään, Lappeenranta/Kotkan, Espoon ja Oulu/Rovaniemen toimipisteille. Joensuu/Varkauden ja Tampereen toimipisteillä on ehdotettu vanhojen ja ei käytössä olevien toimistokalusteiden kierrättämistä. Vantaa/Järvenpään toimipisteellä on ehdotettu myös paristojen kierrätys mahdollisuutta. Espoon, Kuopion ja Helsingin toimipisteillä on toivottu myös kartongin/pahvin kierrätyspistettä. Hämeenlinnan toimipisteelle toivottiin myös pahvisilppuria, jotta ylijäämäpahveja voitaisiin hyödyntää pakkauksiin.

Ehdotuksista 5 liittyi työmatkapyöräilyyn ja autoilun vähentämiseen. Työsuhdepyöräedun tarjontaa toivottiin. Turku/Raision ja Helsingin toimipisteille oli toivottu parempia säilytysmahdollisuuksia polkupyörille. Oli myös ehdotettu, että yrityksellä käytössä olevat autot voisivat olla mahdollisimman vähäpäästöisiä.

Muita ehdotuksia oli kauramaidon hankkiminen vaihtoehdoksi lehmän maidolle, turha mallien lähettäminen myyjille ja PVC-muovikorttien tuottaminen.

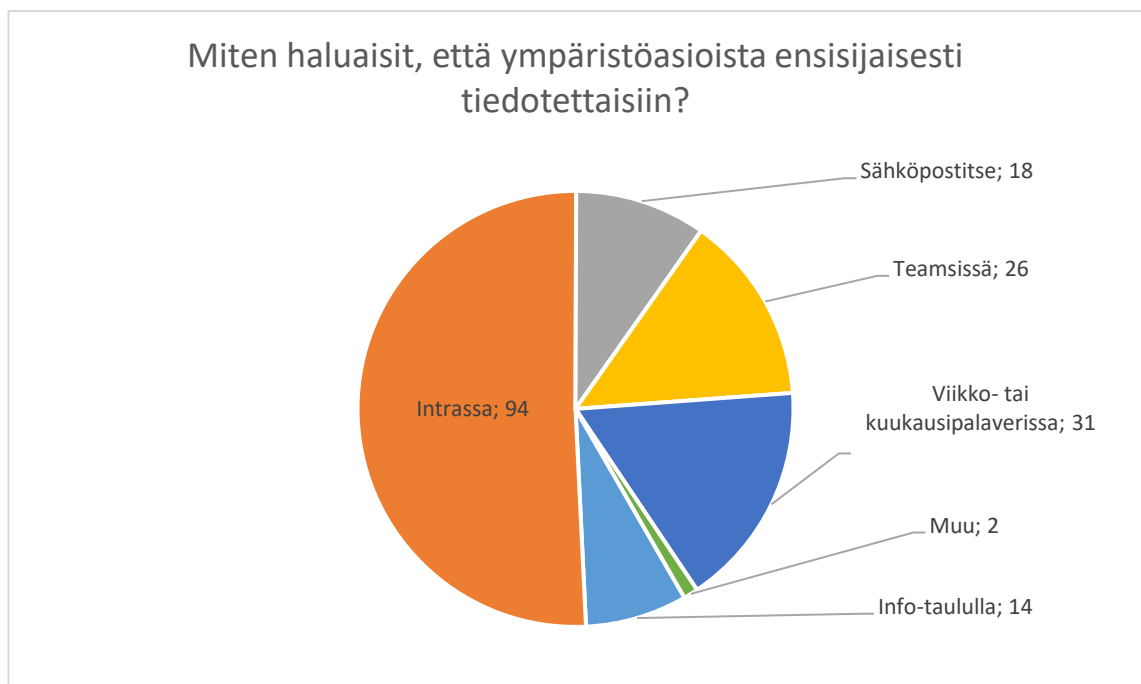

Kuvio 32 Olen tehnyt omalla toimipisteellä ehdotuksia ympäristöasioihin liittyen (Happonen 2022)

Ympäristöasioiden viestimiseen vastaajista yli puolet haluaisivat, että viestintäkanavana olisi yrityksen oma intra. Vastausten jakauma on sinänsä erikoinen, sillä esimerkiksi tuotannossa työskentelevät eivät pääse välttämättä selaamaan intrassa olevia uutisia samalla tavalla kuin esimerkiksi tietokoneella töitä tekevät. Tähän voi vaikuttaa se, että vastaajien joukossa on saattanut olla enemmän päätelaitteelle helposti pääseviä henkilöitä. Toinen selitys jakaumalle voi olla se ajatus, että intrassa olevat asiat pystyvät katsomaan, jos niihin on kiinnostusta. Tämä taas johtaa siihen, että osalle tiedotettavat asiat tulevat perille ja toisille taas ei. Tämän ehkäisemiseksi ympäristöasiat voitaisiin käydä läpi muiden asioiden tapaan viikko- tai kuukausipalaverissa, jos sellaisia pidetään.

Vastaajista 94 haluaisi, että ympäristöasioista tiedotettaisiin intrassa. Muut viestintäkanavat saivat vähemmän kannatusta, viikko- tai kuukausipalaveri 31, teams 26, Sähköposti 18, info-tili 14 ja muu 2.

"Muu" vastauksissa kerrottiin, että rooli- ja toimintokohtaiset asiat olisi hyvä käydä läpi esimerkiksi palavereissa ja yleisluontoiset ilmoitusasiat voitaisiin hoitaa etäviestintäkanavissa.

Kuvio 33 Miten haluaisit, että ympäristöasioista ensisijaisesti tiedotettaisiin (Happonen 2022)

7 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää Grano Oy:n henkilöstön ympäristötietoisuuden nykytila ja pohtia miten sitä voitaisiin kehittää. Tässä kappaleessa käydään läpi tärkeimpiä havaintoja, jotka ilmenivät kyselystä.

Ympäristövastuun toimivuuden kannalta on tärkeää, että henkilöstö on motivoitunut tekemään töitä sen eteen. Kuten luvussa 4.1 puhuttiin, työntekijän motivaatio ja osallistuminen ympäristöasioihin lähtee siitä, että hän aidosti uskoo pystyvänsä vaikuttamaan näihin asioihin. Tällaisia asioita voitaisiin tuoda esille esimerkiksi tuomalla esille toimipistekohtaisia ympäristötavoitteiden mittareita (ks. kuvio 26). Samalla henkilöstöä voitaisiin kannustaa esimerkiksi ulkoisilla kannustimilla, jos ympäristötavoitteet täyttyvät. Myös kehitysehdotuksia oli annettu ympäristöasioihin liittyen. Kuvioista 32 nähdään, että noin kuudesosa vastaajista oli tehnyt jonkinlaisen kehitysehdotuksen. Tästä huomataan, että henkilöstön keskuudessa ollaan aktiivisia ja halukkaita kehittämään yrityksen toimintatapaa. Kehitysehdotuksia tehdessä on kuitenkin vaarana se, että asia ei etene. Tämä voitaisiin ehkä välttää sillä, että jokaisessa toimipisteessä olisi ympäristöasioista vastaava henkilö. Kuten myös kuvioista 31 huomataan, noin kolmasosa vastanneista oli sitä mieltä, että ympäristöasioita olisi silloin helpompi myös lähestyä.

Kyselystä käy myös ilmi, että ympäristöasioihin liittyvässä koulutuksessa on parannettavaa. Kappaleessa 6.1 käytiin läpi, kuinka hyvin henkilöstö tuntee ympäristökäsitteitä ja suurimmaksi osaksi käsitteet olivat tuttuja. Esimerkiksi sertifikaatit, jotka ovat käytössä Granossa, pitäisi tuntea paremmin. Esimerkiksi ISO 14001-hallintajärjestelmä toimii juuri sen mukaan, miten yritys yhteistyössä hallintajärjestelmää hoitavan tahon kanssa ovat sen suunnitelleet ja myös jokaisen työntekijän kuuluu tietää mikä se on ja miten se toimii. Sama pätee myös esimerkiksi PEFC ja FSC sertifikaatteihin. Työntekijän kuuluu tietää mitä nämä sertifikaatit tarkoittavat ja miten niiden kanssa kuuluu toimia. Pahimmassa tapauksessa yritys voi menettää näitä sertifikaatteja, jos toimitaan vastoin niiden sääntöjä.

Kyselyn perusteella henkilöstöllä on eniten kiinnostusta saada koulutusta kiertotalouteen ja materiaalitehokkuuteen ja kuten kappaleessa 6.4 mainittiin, ekologisuuden ja vastuullisuuden trendaaminen viime vuosina vaikuttaa todennäköisesti asiaan. Yrityksen tulisi kuitenkin miettiä koulutuksia suunnitellessa, kannattaako ennemmin lähteä kouluttamaan henkilöstöä esimerkiksi sertifikaattien osalta, joista tietoa selvästi kaivataan enemmän.

Henkilöstöstä noin kolmasosa kokee, että työpaikalla tehdään tarpeeksi töitä ympäristön eteen (ks. kuvio 23). Vastaukset peilautuvat myös kysymykseen ”ympäristöarvot näkyvät toimipisteelläni” (ks. kuvio 24), jossa vastauksien jakauma on lähes identtinen kysymykseen ”työpaikallani tehdään tarpeeksi ympäristön eteen”. Vastaajat, jotka kokevat yrityksen tekemän tarpeeksi töitä ympäristön eteen tulkitsevat toiminnan näkyvän myös yrityksen arvojen

mukaisena. Toisinkuin taas vastaajat, jotka eivät koe, ettei yritys tee tarpeeksi ympäristön eteen, pitävät sitä myös yrityksen arvojen vastaisena.

Tiedottaminen yrityksessä on kohtalaisella tasolla. Kuviosta 32 nähdään, että osaa kokee yrityksen tiedottavan ympäristöasioista tarpeeksi ja osa taas ei. Tämä voi johtua myös siitä, kuten kappaleessa 6.5 pohdittiin, että osa työntekijöistä pääsee yrityksen intraan helpoimmin kuin toiset. Tämä voi taas peilautua siihen, että osa työntekijöistä kokee, ettei yritys tiedota tarpeeksi asioista, vaikka tosiasiassa ilmoitetut asiat saattavat löytyvät intrasta. Tämä ajastus kuitenkin on ristiriidassa kuvion 33 vastausten kanssa, jossa suurin osa työntekijöistä toivoi, että ympäristöasioista tiedotettaisiin intrassa.

Kyselyn perusteella Granon henkilöstö on yleisellä tasolla motivoitunut ja kiinnostunut kehittämään yrityksen ympäristöasioita, mutta koulutuksen ja tiedottamisen puute näkyy vielä kyselyn tuloksissa. Kierrättämisestä ja lajittelusta ollaan selvästi kiinnostuneita ja innostuneita ja henkilöstö on valmiina tekemään osansa sen eteen, kunhan jätehuollon toimivuus on sopivalla tasolla. Ympäristöpolitiikasta ja -tavoitteista ollaan selvästi kiinnostuneita ja monissa toimipisteissä halutaan seurata niitä jopa toimipistekohtaisesti. Koulutusta ja tiedottamista lisäämällä henkilöstön ympäristötietoisuus saadaan yrityksessä erinomaiselle tasolle.

Lähteet

Painetut

Heiskanen, E. 2004. Ympäristö ja liiketoiminta. Tampere: Tammer-paino.

Heiskanen E. Mäntylä, H. Kenen työtä ympäristö on?. Teoksessa Heiskanen, E. 2004. Ympäristö ja liiketoiminta. Tampere: Tammer-paino. 163-171.

Kippo-Edlund, P. Ympäristöjohtaminen, ympäristöjärjestelmät ja hankinnat. Teoksessa Sarkkinen, S. 2006. Ympäristövastuu työpaikalla. Helsinki: Edita Prima Oy. 118-125.

Lovio, R. 2004. Ympäristöasioiden hallintajärjestelmät ympäristöjohtamisen työkaluna. Teoksessa Heiskanen, E. 2004. Ympäristö ja liiketoiminta. Tampere: Tammer-paino. 123-134.

Lovio, R. 2004. Ympäristöraportointi sisäisen organisaatiokulttuurin muuttamisen sekä ulkoisen viestinnän välineenä. Teoksessa Heiskanen, E. 2004. Ympäristö ja liiketoiminta. Tampere: Tammer-paino. 172-181.

Nurmi, P. Ympäristövastuu- ja raportointi Pk-yrityksessä. Teoksessa Sarkkinen, S. 2006. Ympäristövastuu työpaikalla. Helsinki: Edita Prima Oy. 136-141.

Sähköiset

Avainlippu, Tarina 2022. Viitattu 19.4.2022. <https://avainlippu.suomalaintyoy.fi/tarina/>

Avainlippu, Tietoa avainlipusta 2022. Viitattu 19.4.2022. <https://avainlippu.suomalaintyoy.fi/tietoa-kampanjasta/>

Ekokompassi, Yrityksen ympäristövastuu 2022. Viitattu 08.04.2022. <https://ekokompassi.fi/ymparistojarjestelma/ymparistovastuu/>

Elkington, J. 2018. 25 Years Ago I Coined the Phrase “Triple Bottom Line.” Here’s Why It’s Time to Rethink It. Viitattu 07.04.2022. <https://hbr.org/2018/06/25-years-ago-i-coined-the-phrase-triple-bottom-line-heres-why-im-giving-up-on-it>

FSC. Viitattu 23.3.2022. <https://fi.fsc.org/fi-fi/mika-fsc>

Grano. Ympäristö ja ekologisuus 2022. Viitattu 23.3.2022. <https://www.grano.fi/yritys/ymparisto-ja-ekologisuus>

Grano. Yritystiedot 2022. Viitattu 23.3.2022. <https://www.grano.fi/yritys/yritystiedot>

Harmaala, M-M. Jallinoja, N. 2012. Yritysvastuu ja menestyvä liiketoiminta. E-kirja. Helsinki: Sanoma Pro.

Heikkinen, K. 2001. Henkilöstön ympäristökoulutus ja koulutuksen vaikuttavuuden arviointi - Case Ruokakesko Oy. Pro gradu -tutkielma. Aalto-yliopisto, johtamisen laitos. Espoo.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:aalto-2020111714749>

ISO, environmental management. 2022. Viitattu 23.3.2022. <https://www.iso.org/iso-14001-environmental-management.html>

Joutsenmerkki 2022. Elinkaariajattelu. Viitattu 23.3.2022. <https://joutsenmerkki.fi/kuluttajille/elinkaariajattelu/>

Joutsenmerkki 2022. Kuluttajille. Viitattu 23.3.2022. <https://joutsenmerkki.fi/kuluttajille/>

Kestävä kehitys, YK-liitto. 2022. <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys>

Koipijärvi, T. Kuvaja, S. 2020. Yritysvastuu 2.0: Johtamisen uusi normaali. 2. uudistettu painos. E-kirja. Viro: Printon.

PEFC - vastuullisesti metsästä meille kaikille 2019, 2-4. Viitattu 23.3.2022. https://isuu.com/pefcfinland/docs/pefc_-_vastuullisesti_metsast_meille

Reforest, Tietoa hiilijalanjäljestä 2022. Viitattu 25.3.2022. <https://reforest.fi/tietoa-hiilijalanjaljesta/>

Kuviot

Kuvio 1 YK ympäristötavoitteet (Lähde: Kestävä kehitys, YK-Liitto 2022)	7
Kuvio 2 Kolmen pilarin malli. (Lähde: Koipijärvi & Kuvaja 2020, 23. Niskala, Tarna-Mani. Malli kuvattu alun perin kirjasessa: Yrityksen yhteiskuntavastuu - Mistä on kysymys. TT, 2000)	9
Kuvio 3 Joutsenmerkki (Lähde: joutsenmerkki 2022).....	14
Kuvio 4 FSC logo (Lähde: FSC 2022).....	14
Kuvio 5 PEFC logo (Lähde: PEFC 2022)	15
Kuvio 6 ISO logo (Lähde: iso 2022)	15
Kuvio 7 Avainlippu (Lähde: avainlippu 2022)	16
Kuvio 8 Ikäjakama (Happonen 2022)	18
Kuvio 9 Toimipistejakama (Happonen 2022)	19
Kuvio 10 Työmatka (Happonen 2022)	20
Kuvio 11 Ympäristökäsitteet (Happonen 2022)	21
Kuvio 12 Ympäristökäsitteet ikäluokittain (Happonen 2022)	22
Kuvio 13 Seuraan hiilijalanjälkeäni (Happonen 2022)	23
Kuvio 14 Koen hiilijalanjäljen seuraamisen tarpeelliseksi (Happonen 2022).....	24
Kuvio 15 Omilla teoillani on merkitystä ympäristön kannalta (Happonen 2022)	25
Kuvio 16 Kierrätän ja lajittelen jätteeni mahdollisuuksien mukaan (Happonen 2022)	26
Kuvio 17 Ehkäisen jätteiden syntyä mahdollisuuksien mukaan (Happonen 2022)	27
Kuvio 18 Sammutan valot ja laitteet aina kun en tarvitse niitä (Happonen 2022)	28
Kuvio 19 Huomion ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia omassa toiminnassani (Happonen 2022)	29
Kuvio 20 Olen tyytyväinen toimipisteeni kierrätysmahdollisuuksiin (Happonen 2022).....	30
Kuvio 21 Pystyn vaikuttamaan työpaikkani ympäristöasioihin (Happonen 2022)	31
Kuvio 22 Haluan vaikuttaa enemmän työpaikkani ympäristöasioihin (Happonen 2022)	32
Kuvio 23 Työpaikallani tehdään tarpeeksi ympäristön eteen (Happonen 2022)	33
Kuvio 24 Yrityksen ympäristöarvot näkyvät toimipisteelläni (Happonen 2022)	34
Kuvio 25 Ympäristöasioista tiedotetaan tarpeeksi (Happonen 2022).....	35
Kuvio 26 Yrityksen ympäristötavoitteita tulisi seurata toimipistekohtaisesti (Happonen 2022).....	36
Kuvio 27 Tiedän työpaikkani ympäristöarvot (Happonen 2022)	37
Kuvio 28 Saan tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen (Happonen 2022)	38
Kuvio 29 Saan tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen, ikäluokittain (Happonen 2022)	39
Kuvio 30 Mihin ympäristöön liittyviin asioihin toivoisit saavasi koulutusta? Valitse enintään kolme aiheetta (Happonen 2022)	40
Kuvio 31 Ympäristöasioita olisi helpompi lähestyä, jos toimipisteelläni olisi ympäristöasioita hoitava vastuuhenkilö (Happonen 2022).....	41
Kuvio 32 Olen tehnyt omalla toimipisteellä ehdotuksia ympäristöasioihin liittyen (Happonen 2022)	42

Kuvio 33 Miten haluaisit, että ympäristöasioista ensisijaisesti tiedotettaisiin (Happonen 2022)
..... 43

Liite 1: Kysely

Ympäristötietoisuus ja ympäristöasenteet Granossa

1) * Toimipiste

- Helsinki
- Vantaa, Järvenpää
- Kuopio
- Tampere
- Vaasa, Seinäjoki
- Jyväskylä
- Espoo
- Turku, Raisio
- Oulu, Rovaniemi
- Kouvola
- Lappeenranta, Kotka
- Joensuu, Varkaus
- Lahti
- Hämeenlinna
- Mikkelä
- Rauma

2) * Ikä

- alle 30 vuotta
- 30-40 vuotta
- 41-50 vuotta
- 51-60 vuotta
- yli 60 vuotta

Ympäristötietoisuus ja ympäristöasenteet

5/12/22, 2:18 PM

QuestBack

3) * Miten kuljet työmatkasi?

- Henkilöautolla
 Julkisella liikenteellä
 Polkupyörällä
 Kävelen
 Muu, mikä?

4) * Kuinka hyvin tunnet seuraavat käsitteet ja niiden sisällöt?

	En lainkaan	Melko huonosti	Jonkin verran	Melko hyvin	Erittäin hyvin
Ympäristövastuu	☐	☐	☐	☐	☐
Kiertotalous	☐	☐	☐	☐	☐
Hiilijalanjälki	☐	☐	☐	☐	☐
Hiilikädenjälki	☐	☐	☐	☐	☐
Joutsenmerkki	☐	☐	☐	☐	☐
ISO 14001 -ympäristöstandardi	☐	☐	☐	☐	☐
FSC ja PEFC sertifikaatit	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristön suojelu	☐	☐	☐	☐	☐
Päästöjen kompensointi	☐	☐	☐	☐	☐
Hiilineutraalius	☐	☐	☐	☐	☐
Kestävä kehitys	☐	☐	☐	☐	☐
Elinkaariajattelu	☐	☐	☐	☐	☐

5/12/22, 2:18 PM

QuestBack

5) * Valitse itsellesi sopivin vaihtoehto alla oleviin väittämiin

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Seuraan hiilijalanjälkeäni	☐	☐	☐	☐	☐
Koen oman hiilijalanjäljen seuraamisen tarpeelliseksi	☐	☐	☐	☐	☐
Omilla teoillani on merkitystä ympäristön kannalta	☐	☐	☐	☐	☐

6) * Valitse itsellesi sopivin vaihtoehto alla oleviin väittämiin

	Kotona					Työpaikalla				
	En lainkaan	Harvoin	Satunnaisesti	Usein	Lähes aina	En lainkaan	Harvoin	Satunnaisesti	Usein	Lähes aina
Kierrätän ja lajittelen jätteeni mahdollisuuksien mukaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ehkäisen jätteiden syntyä mahdollisuuksien mukaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sammutan valot ja laitteet aina kun en tarvitse niitä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Huomioin ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia omassa toiminnassani	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ympäristövastuu työpaikalla

5/12/22, 2:18 PM

QuestBack

7) * Valitse itsellesi sopivin vaihtoehto alla oleviin väittämiin

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä,	Ei samaa eikä mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen toimipisteeni kierrätysmahdollisuuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Pystyn vaikuttamaan työpaikkani ympäristöasioihin	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan vaikuttaa enemmän työpaikkani ympäristöasioihin	☐	☐	☐	☐	☐
Työpaikallani tehdään tarpeeksi ympäristön eteen	☐	☐	☐	☐	☐
Yrityksen ympäristöarvot näkyvät toimipisteelläni	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristöasioista tiedotetaan tarpeeksi	☐	☐	☐	☐	☐
Yrityksen ympäristötavoitteita tulisi seurata toimipistekohtaisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedän työpaikkani ympäristöarvot	☐	☐	☐	☐	☐
Saan tarpeeksi koulutusta ympäristöasioihin liittyen	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristöasioita olisi helpompi lähestyä, jos toimipisteelläni olisi ympäristöasioita hoitava vastuuhenkilö	☐	☐	☐	☐	☐

8) * Olen tehnyt omalla toimipisteellä ehdotuksia ympäristöasioihin liittyen

Kyllä Ei

9) Jos vastasit kyllä, millaisen?

0/255

10) * Miten haluaisit, että ympäristöasioista ensisijaisesti tiedotettaisiin?

Intrassa
 Info-taululla
 Viikko- tai kuukausipalaverissa
 Teamsissä
 Sähköpostitse
 Muu, mikä?

5/12/22, 2:18 PM

QuestBack

11) * Mihin ympäristöön liittyviin asioihin toivoisit saavasi koulutusta? Valitse enintään kolme aihetta.

- Kiertotalous
- Ilmastonmuutos ja hiilijalanjäljen pienentäminen
- Hiilineutraalit tuotteet
- Joutsenmerkin vaatimukset
- FSC / PEFC vaatimukset
- Materiaalitehokkuus
- Energiatehokkuus
- Ympäristöpolitiikka ja -tavoitteet
- Lajittelu
- ISO 14001 standardin periaatteet
- Muu, mikä?

12) Miten mielestäsi voisimme Granossa kehittää ympäristöön liittyviä asioita?

0/4000

© Copyright www.questback.com. All Rights Reserved.
Trial Essentials for free - [Click here to create your survey today.](#)